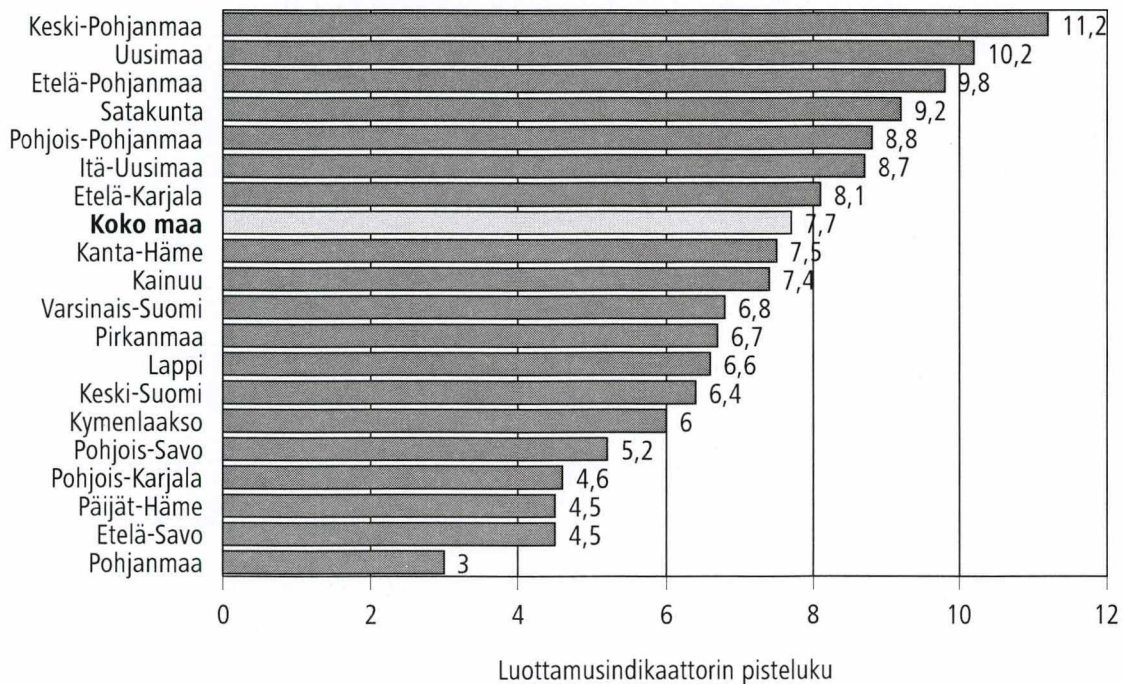

Kuluttajabarometri maakunnittain

2008, 3. neljännes

Kuluttajien luottamusindikaattori maakunnittain, 3. neljännes 2008

Saadut haastattelut maakunnittain 3. neljännes 2008

Uusimaa	1 174	Keski-Suomi	225
Varsinais-Suomi	426	Etelä-Pohjanmaa	178
Satakunta	178	Pohjanmaa	154
Kanta-Häme	146	Keski-Pohjanmaa	61
Pirkanmaa	390	Pohjois-Pohjanmaa	315
Päijät-Häme	167	Kainuu	73
Kymenlaakso	147	Lappi	149
Etelä-Karjala	115	Itä-Uusimaa	83
Etelä-Savo	138	Ahvenanmaa	14
Pohjois-Savo	217		
Pohjois-Karjala	141	Yhteensä	4 491

Itä-Uudenmaan, Keski-Pohjanmaan, Kainuun ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut.

Ahvenanmaan lukuja ei esitetä maakuntatarkastelussa erikseen tulosten suuren satunnaisvaihtelun vuoksi. Koko maan lukuihin Ahvenanmaan luvut kuitenkin sisältyvät.

Saadut haastattelut väestöryhmittäin, 3. neljännes 2008

Väestöryhmä *)

Sukupuoli

Mies	2 197
Nainen	2 294

IKÄ

15–24	685
25–34	678
35–44	740
45–54	856
55–64	937
65–74	595

Koulutus

Perusaste	1 371
Keskiaste	1 754
Korkea-aste	1 366

Suuralue

Pääkaupunkiseutu	845
Muu Etelä-Suomi	987
Länsi-Suomi	1 626
Itä-Suomi	496
Pohjois-Suomi	537

Sosioekonominen asema

Maatalousyrittäjät	57
Muut yrittäjät	298
Ylemmät toimihenkilöt	724
Alemmat toimihenkilöt	794
Työntekijät	778
Työttömät	172
Opiskelijat	539
Eläkeläiset	961
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	168

Kotitaloustyyppi

Yksinasuvat	848
Lapsiperheet	1 600
Muut (aikuis)taloudet	2 043

Kotitalouden bruttotuloluokka

Alin neljännes	585
2. alin neljännes	989
2. ylin neljännes	1 380
Ylin neljännes	1 201
Tulot tuntemattomat	336

Kaikki yhteensä**4 491**

*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

Sisällys

	Sivu
Katsaus	4
Tutkimusmenetelmä	10

Kuviot / taulukot

1. Suomen taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten	12
2. Suomen taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen	13
3. Työttömyys 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen	14
4. Kuluttajahinnat nyt verrattuna 12 kk sitten	15
5. Kuluttajahintojen muutos seuraavien 12 kk aikana	16
6. Oma taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten	17
7. Oma talouden tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyiseen	18
8. Ajankohdan edullisuus suurempiin hankintoihin	19
9. Aikooko talous hankkia omistusasunnon seuraavien 12 kk aikana	20
10. Aikooko talous hankkia henkilöauton seuraavien 12 kk aikana	21
11. Rahankäyttöaikomukset joihinkin kohteisiin seuraavien 6 kk aikana (taulukko)	22
12. Millainen ajankohta on säästämisen kannalta	24
13. Miten todennäköisesti talous säästää seuraavien 12 kk aikana	25
14. Millainen ajankohta on luotonoton kannalta	26
15. Aikooko talous ottaa luottoa seuraavien 12 kk aikana	27
16. Kotitalouden rahatilanne	28
17. Rahankäyttö kestopavaroihin	29
18. Joidenkin laitteiden yleisyys kotitalouksissa (taulukko)	30

Suomen talouskehitys

Mennyt vuosi (kuvio 1, sivu 12)

Kuviossa 1 esitetään kuluttajien arviot Suomen talouden viimeaikaisesta kehityksestä. Keskeisenä mittarina käytetään kuluttajien vastauksista johdettua saldolukua. Saldoluvun laskentaperiaate on esitetty sivulla 10.

Kuluttajien arviot Suomen taloudesta olivat 1990-luvun jälkipuoliskolla hyvän talouskasvun vuosina varsin myönteisiä. Talouskasvun hidastuessa vuonna 2001 kuluttajien mielialat kääntyivät pessimistisiksi ja saldoluku oli miinuksella kolmisen vuotta. Vuonna 2004 arviot paranivat ja olivat neljän vuoden ajan enimmäkseen plussalla. Vuoden 2008 aikana mielialat ovat laskeneet voimakkaasti ja saldoluku on laskenut vuoden takaisesta lukemasta 33 pistettä. Saldoluku oli nyt, vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä -23,1. Sen pitkän ajan keskiarvo (10/1995–9/2008) on +7,1.

Kaikki väestöryhmät arvioivat maan talouden heikentyneen viimeisen vuoden aikana. Tyytymättöimpiä talouskehitykseen olivat eläkeläiset (-33), ylemmät toimihenkilöt (-28), maatalousyrittäjät (-26) ja muut yrittäjät (-25). Kaikki maakunnat arvioivat maan talouden huonontuneen. Tyytymättöimpiä olivat Itä-Uudenmaan ja Pohjanmaan (-27), Kainuun (-26) sekä Uudenmaan (-25) kuluttajat.

Tuleva vuosi (kuvio 2, sivu 13)

Kuluttajien arviot maan tulevasta talouskehityksestä (saldoluviilla mitaten) ovat vuosituhannen vaihteen jälkeen vaihdelleet saldoluvun nolla molemmin puolin hyvin tiheästi. Vuonna 2004 vallinnut optimismi notkahti vuoden 2005 puolivälissä ja saldoluku käväisi miinuksella. Sen jälkeen odotukset olivat hieman plussalla vuoden 2007 jälkipuoliskolle asti. Viimeisen vajaan vuoden aikana mielialat ovat laskeneet jyrkästi. Tämän vuoden kolmannella neljänneksellä saldoluku oli -17,9. Saldoluku on laskenut vuoden takaisesta parikymmentä pistettä. Saldoluvun pitkän ajan keskiarvo on +4,8.

Väestöryhmistä opiskelijat (-2) ennustavat maan talouden heikkenevän vain vähän seuraavan vuoden aikana. Pessimistisimpiä olivat maatalousyrittäjät ja eläkeläiset (-26) sekä muut yrittäjät (-25). Kaikki maakunnat arvioivat maan talouden heikkenevän. Pessimistisimpiä olivat Pohjanmaan (-26), Itä-Uudenmaan (-23), Päijät-Hämeen (-22) ja Kainuun (-21) kuluttajat.

Työttömyys (kuvio 3, sivu 14)

Neljä vuotta sitten parantuneet arviot maan talouskehityksestä paransivat arvioita työttömyyskehityksestä parisen vuotta sitten. Viimeisen vuoden aikana yleistynyt pessimismi maan talouskehityksestä on heijastunut viime aikaisiin työttömyysarvioihin. Työttömyyden pelätään seuraavan vuoden aikana hieman kasvavan. Työttömyysodotusten saldoluku oli vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä -4,9. Sen pitkän ajan keskiarvo on +5,3.

Opiskelijat (+3,9) ja omaa kotitaloutta hoitavat (+2,1) odottavat työttömyyden vähenevän. Muut väestöryhmät odottavat työttömyyden kasvavan. Maakunnista vain Keski-Pohjanmaan kuluttajat odottavat työttömyyden vähenevän (+9,5). Kymenlaakson (-11), Päijät-Hämeen (-10), Pohjanmaan ja Etelä-Karjalan (-9) sekä Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon (-8) kuluttajat povaavat muita maakuntia yleisemmin työttömyyden kasvua.

Kuluttajahinnat

Mennyt ja tuleva vuosi (kuviot 4 ja 5, sivut 15 ja 16)

Kuluttajabarometrilla selvitetään myös suomalaisten arvioita kuluttajahintojen muutoksista. Kuluttajat arvioivat hintojen

nousseen vuoden aikana 5,5 prosenttia. Kuluttajahintaindeksillä mitattuna hinnat nousivat samana aikana 4,6 prosenttia. Kuluttajat ennustivat seuraavan vuoden inflaatioksi +4,0 prosenttia.

Oman talouden kehitys

Mennyt vuosi (kuvio 6, sivu 17)

Kuluttajien oma talous heikkeni 1990-luvun laman aikana viisi vuotta. Käänneparempaan tapahtui kuluttajien mielestä vuonna 1996. Siitä lähtien kuluttajat ovat arvioineet oman taloutensa parantuneen. Nyt saldoluku oli +3,3. Sen pitkän ajan keskiarvo on +5,4.

Kuluttajista 57 prosenttia arvioi taloutensa pysyneen ennallaan, 24 prosenttia parantuneen ja 19 prosenttia heikentyneen viimeisen vuoden aikana. Työttömät (-16), eläkeläiset (-12), omaa kotitaloutta hoitavat (-10) ja maatalousyrittäjät (-7) arvioivat taloutensa heikentyneen. Tyytyväisimpiä taloutensa kehitykseen olivat ylemmät toimihenkilöt (+13). Maakunnista Pohjanmaan (-3,5), Kymenlaakson (-2,1), Pohjois-Karjalan (-1,4) ja Keski-Pohjanmaan (-0,4) kuluttajat arvioivat taloutensa heikentyneen edellisen vuoden aikana. Muiden maakuntien kuluttajat arvioivat taloutensa parantuneen. Tyytyväisimpiä oman talouden kehitykseen oltiin Uudellamaalla, Satakunnassa, Etelä-Savossa ja Lapissa (noin +6).

Tuleva vuosi (kuvio 7, sivu 18)

Kuluttajien odotukset oman taloutensa kehityksestä kääntyivät laman jälkeen vuonna 1995 plussalle. Tämän jälkeen talousodotukset ovat olleet jatkuvasti myönteisiä. Vuoden 2008 aikana odotukset ovat heikentyneet seitsemän pistettä. Kolmannella neljänneksellä saldoluku oli +4,7. Kuusi taloutta kymmenestä arvelee taloutensa olevan vuoden kuluttua ennallaan, joka neljäs uskoo sen parantuneen ja joka kuudes huonontuneen. Saldoluvun pitkän ajan keskiarvo on +9,4.

Eläkeläiset (-11) ja maatalousyrittäjät (-1) odottavat taloutensa heikkenevän, muut väestöryhmät paranevan. Optimistisimpiä ovat opiskelijat (+16) ja työttömät (+15). Maakunnista toiveikkautta oli eniten Keski-Pohjanmaalla (+12) ja Pohjois-Pohjanmaalla (+9). Pohjanmaan (-1,6) ja Päijät-Hämeen (-0,2) kuluttajat arvioivat taloutensa hieman heikkenevän.

Kotitalouksien rahatilanne (kuvio 16, sivu 28)

Kotitalouksien rahatilanne on vuosien mittaan parantunut. Rahatilannetta kuvaava saldoluku oli vuoden 2008 toisella neljänneksellä +33. Sen pitkän ajan keskiarvo on +26,3. Rahatilannetta kuvattiin seuraavasti: "velkaannuimme": 2,9 %, "käytimme säästöjä kulutukseen": 3,3 %, rahat riittivät nipin napin": 26,7 %, "säästimme hieman": 58,4 % ja "säästimme paljon": 8,3 % kotitalouksista.

Paras rahatilanne oli ylemmillä (+46) ja alemmilla toimihenkilöillä (+41). Muita huonompi se oli työttömillä (+8). Maakunnista paras rahatilanne oli Uudellamaalla (+38), Pohjois-Pohjanmaalla ja Kymenlaaksossa (+34) sekä Etelä-Pohjanmaalla (+33). Muita heikompi se oli Itä-Uudellamaalla, Kanta-Hämeessä ja Etelä-Savossa (+27).

Kestotavarat

Ostamisen edullisuus (kuvio 8, sivu 19)

Kestotavaroiden ostaminen koettiin vuosia edulliseksi, kunnes vuonna 2000 näkemykset inflaation hieman nopeutuessa alkoivat heiketä. Euron tulo pudotti saldoluvun vuoden 2002 alussa miinukselle, mutta vuonna 2003 ylettiin yhtäkkiä uuteen ennätykseen (yli 30 pistettä) lähinnä autojen halpenemi-

sen ansiosta. Arviot ostamisesta ovat sen jälkeen heikenneet. Saldoluku oli vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä +0,2. Saldoluvun pitkän ajan keskiarvo on + 20,3.

Väestöryhmistä edullisimpana ostamista pitivät opiskelijat (+11), maatalousyrittäjät ja omaa kotitaloutta hoitavat (+6). Maakunnista myönteisimmät arviot saatiin Keski-Suomesta (+14), Pohjois-Karjalasta (+13) ja Etelä-Karjalasta (+4). Ajankohtaa pidettiin epäedullisimpana Itä-Uudellamaalla (-9), Pohjois-Pohjanmaalla (-8), Kainuussa (-6) ja Päijät-Hämeessä (-5).

Rahankäyttövertailu (kuvio 17, sivu 29)

Kuluttajia pyydetään ennustamaan tulevien 12 kuukauden aikana kestotavaroihin käyttämänsä rahan määrää suhteessa edellisiin 12 kuukauteen. 44 % arvioi sen pysyvän ennallaan ja 37 % vähenevän. 19 % arvioi lisäävänsä rahankäyttöään kestotavaroihin. Rahankäyttöä kuvaava saldoluku oli kaikkien aikojen minimissä ja oli -13,8. Saldoluvun pitkän ajan keskiarvo on -7,3.

Väestöryhmistä vain opiskelijat (+2) ennustavat lisäävänsä rahankäyttöään kestotavaroihin. Eniten sitä aikovat vähentää maatalousyrittäjät (-25) sekä eläkeläiset ja työttömät (-21). Maakunnista Kainuussa rahankäyttöä aiotaan lisätä hieman (+1). Kaikissa muissa maakunnissa sitä aiotaan vähentää. Eniten rahankäyttöä aiotaan jarruttaa Etelä-Pohjanmaalla (-22), Päijät-Hämeessä (-18), Kymenlaaksossa ja Lapissa (-17).

Säästäminen

(kuvio 12-13, sivut 24-25)

Säästämisen edullisuutta punnitaan mm. eri sijoituskohteiden tuotto-odotuksilla. Kolme neljästä piti ajankohtaa säästämisen kannalta hyvänä, yksi viidestä huonona. Saldoluku oli kolmannella neljänneksellä +29,9. Saldoluvun pitkän ajan keskiarvo on +10,6.

80,8 prosenttia talouksista ilmoitti hyvin tai melko todennäköisesti säästävänsä seuraavan vuoden aikana. Vastaava pitkän ajan keskiarvo on 71,3 prosenttia. Säästöaikeita oli muita enemmän ylempien (94 %) ja alempien (92 %) toimihenkilöiden sekä muiden yrittäjien (89 %) talouksilla, muita vähemmän työttömien (62 %), eläkeläisten (66 %) ja opiskelijoiden (67 %) ja talouksilla. Maakunnittaiset erot olivat pieniä. Säästöaikeita oli eniten Itä-Uudellamaalla (88 %), Etelä-Karjalassa ja Uudellamaalla (85 %) sekä Etelä-Pohjanmaalla (84 %). Säästämisaikeita oli muita vähemmän Pohjois- ja Etelä-Savossa, Keski-Pohjanmaalla sekä Kainuussa (75-77 %).

Säästämissä motiivit *)

Säästämiseen voi olla monia syitä. Tavallisin syy heinäkuussa 2008 oli pahan päivän varalle säästäminen. Sitä varten aikoi säästää 61 prosenttia talouksista. Muut motiivit ja prosenttiosuudet olivat: loma 41 %, velanhoito 39 %, vanhuus 38 %, kestotavarat 26 %, asunto etukäteen 10 % ja muu syy 10 prosenttia kotitalouksista.

Säästöjen sijoitusmuodot *)

59 prosenttia talouksista aikoo sijoittaa säästyneet varat pankkitilille. Muut sijoitusmuodot ja prosenttiosuudet heinäkuussa olivat: kiinteä omaisuus 12 %, asunto-osake 9 %, pörssiosakkeet 10 %, muut arvopaperit 26 %, vakuutus-säästöt 22 % ja muu kohde 15 prosenttia talouksista.

Luotonotto

(kuvio 14-15, sivut 26-27)

Vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä 26 prosenttia kuluttajista piti ajankohtaa hyvänä ja 69 prosenttia huonona luotonotolle. Luotonoton edullisuutta kuvaava saldoluku oli vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä -27,2. Se on laskeutunut kolmen vuoden aikana yli 60 pistettä. ja Saldoluvun pitkän ajan keskiarvo on +19,4. Kotitalouksista 11,1 prosenttia aikoi ottaa lainaa seuraavan vuoden aikana. Vastaava pitkän ajan keskiarvo on 13,6 prosenttia.

Lainanottoaikoja oli eniten opiskelijoiden (19 %) ja ylempien toimihenkilöiden (18 %) talouksilla, muita vähemmän eläkeläisten (3 %) ja työttömien (5 %) talouksilla. Maakunnista lainanottoaikoja oli eniten Kainuussa (22,5 %) sekä Kanta-Hämeessä, Itä-Uudellamaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla (15 %), vähiten Keski-Pohjanmaalla (5 %) ja Lapissa (6,5 %).

Luotonoton motiivit *)

Kotitalouksilta tiedustellaan myös suunnitellun luoton käyttötarkoitusta. Käyttötarkoitukset jakaantuivat heinäkuussa 2008 seuraavasti: asunto-osake 2,7 %, kiinteä omaisuus 2,5 %, kestokulutustavarat tai matkat 2,6 %, opinnot 2,0 %, arvopaperit 0,2 % ja muu käyttötarkoitus 2,6 prosenttia kotitalouksista.

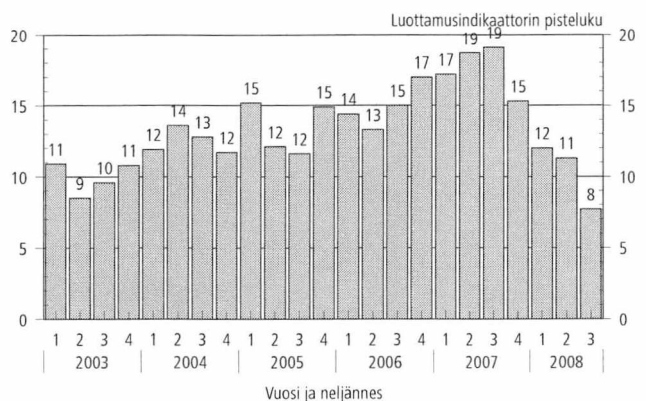
Kuluttajien luottamusindikaattori

(taulukko sivulla 6 ja kuvio etukannessa).

(Kuluttajien luottamusindikaattorin laskentaperiaate on esitetty sivulla 10.)

Kuluttajien luottamusindikaattorin arvo oli vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä +7,7. Sen pitkän ajan keskiarvo on +13,7. Väestöryhmistä luottamusta oli eniten ylempien toimihenkilöiden (+14,7), alempien toimihenkilöiden (+12,9), omaa kotitaloutta hoitavien (+11,1) ja opiskelijoiden (+10,6) talouksilla. Eläkeläisten (-4,8), työttömien (+3,1) ja maatalousyrittäjien (+3,4) luottamus oli muita alempi. Lapsiperheiden (+13,7) talousluottamus oli suurempi kuin usean aikuisen talouksilla (+7,9) tai yksin asuvilla (+3,3). Maakunnista talousluottamus oli muita parempi Keski-Pohjanmaalla (+11,2), Uudellamaalla (+10,2) ja Etelä-Pohjanmaalla (+9,8). Muita huonompi se oli Pohjanmaalla (+3), Etelä-Savossa, Päijät-Hämeessä ja Pohjois-Karjalassa (noin +4,5), Pohjois-Savossa (+5,2) ja Kymenlaaksossa (+6).

Kuluttajien luottamusindikaattori 2003-2008

*) Vuoden 2003 alusta lähtien säästämisen ja luotonoton motiivit sekä säästöjen sijoituskohteet kysytään neljä kertaa vuodessa. Kyselykuukaudet ovat tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuu. Aiemmin tiedot kysyttiin joka kuukausi.

Kuluttajien luottamusindikaattori (CCI) ja sen osatekijät saldolukuina maakunnittain, 3. neljännes 2008

Maakunta	Oma talous, tuleva 12 kk	Säästämismahdollisuudet, tuleva 12 kk	Suomen talous, tuleva 12 kk	Työttömyys, tuleva 12 kk	Luottamusindikaattori (CCI)
Uusimaa	6,0	56,5	-17,6	-4,3	10,2
Varsinais-Suomi	3,1	43,3	-16,9	-2,5	6,8
Satakunta	5,8	49,2	-17,7	-0,3	9,2
Kanta-Häme	3,8	43,3	-13,0	-4,0	7,5
Pirkanmaa	4,7	46,4	-18,3	-6,1	6,7
Päijät-Häme	-0,2	50,0	-22,3	-9,5	4,5
Kymenlaakso	1,3	47,4	-13,4	-11,2	6,0
Etelä-Karjala	6,8	53,0	-18,7	-8,8	8,1
Etelä-Savo	1,0	42,7	-20,1	-5,5	4,5
Pohjois-Savo	7,9	40,3	-19,7	-7,5	5,2
Pohjois-Karjala	3,9	41,6	-18,6	-8,3	4,6
Keski-Suomi	0,6	46,9	-17,7	-4,3	6,4
Etelä-Pohjanmaa	2,1	53,6	-14,3	-2,3	9,8
Pohjanmaa	-1,6	48,8	-25,8	-9,2	3,0
Keski-Pohjanmaa	11,6	39,6	-15,7	9,5	11,2
Pohjois-Pohjanmaa	9,4	46,2	-16,0	-4,3	8,8
Kainuu	7,9	47,0	-21,0	-4,1	7,4
Lappi	3,9	44,2	-16,8	-4,8	6,6
Itä-Uusimaa	8,7	55,3	-23,4	-5,9	8,7
Koko maa	4,7	49,0	-17,9	-4,9	7,7
Keskiarvo 10/1995–9/2008	9,4	35,5	4,8	5,3	13,7

Kuluttajien luottamusindikaattori (CCI) ja sen osatekijät saldolukuina väestöryhmittäin, 3. neljännes 2008

Väestöryhmä*)	Oma talous, tuleva 12 kk	Säästämismahdollisuudet, tuleva 12 kk	Suomen talous, tuleva 12 kk	Työttömyys, tuleva 12 kk	Luottamusindikaattori (CCI)
Miehet	6,5	53,2	-18,1	-6,2	8,8
Naiset	3,0	45,0	-17,7	-3,6	6,7
15–24 -vuotiaat	16,0	39,0	-1,8	5,6	14,7
25–34 -vuotiaat	16,2	62,4	-14,2	-1,4	15,7
35–44 -vuotiaat	9,6	68,3	-20,0	-9,2	12,2
45–54 -vuotiaat	1,6	56,5	-21,1	-8,3	7,2
55–64 -vuotiaat	-5,1	44,1	-25,7	-9,9	0,9
65–74 -vuotiaat	-13,5	23,4	-24,9	-5,0	-5,0
Perusasteen koulutus	3,6	29,7	-14,9	-3,4	3,8
Keskiasteen koulutus	5,8	49,2	-18,1	-5,9	7,7
Korkea-asteen koulutus	4,4	67,7	-20,4	-5,2	11,6
Pääkaupunkiseutu	8,1	58,2	-16,8	-3,5	11,5
Muu Etelä-Suomi	2,5	49,8	-18,4	-7,5	6,6
Länsi-Suomi	3,2	46,9	-18,0	-3,5	7,1
Itä-Suomi	4,9	41,3	-19,5	-7,2	4,9
Pohjois-Suomi	7,6	45,8	-16,9	-4,4	8,0
Maatalousyrittäjät	-1,0	51,4	-26,2	-10,5	3,4
Muut yrittäjät	8,5	64,8	-24,6	-11,2	9,4
Ylemmät toimihenkilöt	8,8	77,1	-20,1	-7,1	14,7
Alemmät toimihenkilöt	5,1	68,6	-17,5	-4,8	12,9
Työntekijät	4,3	62,3	-18,4	-8,6	9,9
Työttömät	14,7	8,7	-9,8	-1,2	3,1
Opiskelijat	16,3	24,3	-2,0	3,9	10,6
Eläkeläiset	-11,0	22,4	-25,5	-5,3	-4,8
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	12,7	46,1	-16,6	2,1	11,1
Yksinasuvat	3,9	33,6	-18,4	-5,7	3,3
Lapsiperheet	8,6	66,6	-16,4	-4,0	13,7
Muut (aikuis)taloudet	1,8	53,9	-18,9	-5,4	7,9
Alin tuloneljännes	1,2	-3,6	-17,5	-2,0	-5,5
2. alin tuloneljännes	4,1	50,7	-17,1	-3,5	8,6
2. ylin tuloneljännes	5,0	67,6	-17,8	-6,1	12,2
Ylin tuloneljännes	6,8	80,3	-21,2	-6,1	15,0
Tulot tuntemattomat	3,7	33,3	-9,1	-4,7	5,8
Kaikki yhteensä	4,7	49,0	-17,9	-4,9	7,7

*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

Kuluttajien arvioita omasta ja maan taloudesta saldolukuina maakunnittain, 3. neljännes 2008

Maakunta	Oma talous, mennyt vuosi	Suomen talous, mennyt vuosi	Ostamisen edullisuus	Kotitalouden rahatilanne	Säästämisen edullisuus	Lainanoton edullisuus
Uusimaa	6,6	-25,2	0,4	38,4	32,8	-30,6
Varsinais-Suomi	1,1	-24,2	-2,0	29,7	28,3	-28,3
Satakunta	6,4	-20,5	-1,3	33,0	29,9	-26,6
Kanta-Häme	4,1	-17,6	0,6	27,3	29,6	-22,9
Pirkanmaa	3,1	-22,9	-1,6	32,5	26,6	-27,8
Päijät-Häme	3,8	-24,3	-4,9	30,0	31,7	-26,4
Kymenlaakso	-2,1	-18,4	4,1	33,8	34,6	-21,6
Etelä-Karjala	0,9	-22,0	10,0	29,3	30,2	-26,6
Etelä-Savo	5,8	-24,1	1,8	27,4	28,8	-28,4
Pohjois-Savo	0,5	-22,2	2,0	30,3	30,6	-21,8
Pohjois-Karjala	-1,4	-20,7	12,8	31,2	35,0	-25,0
Keski-Suomi	0,1	-24,3	14,3	30,1	24,2	-23,0
Etelä-Pohjanmaa	0,6	-23,3	-2,5	33,2	30,0	-23,8
Pohjanmaa	-3,5	-26,6	-3,7	31,3	23,9	-21,1
Keski-Pohjanmaa	-0,4	-18,2	-0,7	32,5	30,1	-21,7
Pohjois-Pohjanmaa	3,6	-21,4	-7,9	34,3	28,0	-27,1
Kainuu	4,6	-25,9	-6,2	30,9	31,0	-29,4
Lappi	5,5	-18,2	1,9	30,0	25,3	-29,3
Itä-Uusimaa	2,9	-27,2	-9,4	27,0	32,9	-30,4
Koko maa	3,3	-23,1	0,2	33,0	29,9	-27,2
Keskiarvo 10/1995–9/2008	5,4	7,1	20,3	26,3	10,6	19,4

Kuluttajien arvioita omasta ja maan taloudesta saldolukuina väestöryhmittäin, 3. neljännes 2008

Väestöryhmä *)	Oma talous, mennyt vuosi	Suomen talous, mennyt vuosi	Ostamisen edullisuus	Kotitalouden rahatilanne	Säästämisen edullisuus	Lainanoton edullisuus
Miehet	5,0	-23,6	1,4	34,9	34,3	-27,3
Naiset	1,5	-22,7	-1,0	31,1	25,6	-27,0
15–24 -vuotiaat	11,9	-4,5	12,7	32,2	35,6	-10,4
25–34 -vuotiaat	13,3	-18,0	-4,5	35,3	34,5	-29,2
35–44 -vuotiaat	5,8	-24,9	-6,0	37,0	31,2	-29,4
45–54 -vuotiaat	2,5	-28,7	-1,3	33,9	27,1	-29,4
55–64 -vuotiaat	-5,0	-30,4	-0,2	32,6	25,1	-34,8
65–74 -vuotiaat	-12,2	-33,4	1,6	26,6	26,1	-28,5
Perusasteen koulutus	1,8	-19,3	3,8	28,2	29,7	-21,9
Keskiasteen koulutus	4,1	-23,1	-2,0	31,3	30,4	-27,6
Korkea-asteen koulutus	3,7	-26,9	-0,5	40,0	29,6	-31,8
Pääkaupunkiseutu	8,6	-24,2	-1,2	39,5	33,3	-31,5
Muu Etelä-Suomi	1,7	-23,6	1,8	31,4	31,7	-26,2
Länsi-Suomi	1,5	-23,2	0,3	31,4	27,3	-25,9
Itä-Suomi	1,4	-22,3	5,0	29,7	31,4	-24,5
Pohjois-Suomi	4,3	-21,1	-5,0	32,7	27,7	-28,0
Maatalousyrittäjät	-6,5	-26,4	6,1	29,8	31,2	-36,3
Muut yrittäjät	5,2	-25,3	-12,6	36,0	32,4	-34,4
Ylemmät toimihenkilöt	13,3	-27,9	-3,2	46,4	36,1	-32,7
Alemmat toimihenkilöt	9,8	-22,9	-2,7	41,0	27,1	-29,4
Työntekijät	9,3	-22,4	1,0	38,4	33,1	-25,9
Työttömät	-15,5	-15,2	1,8	8,3	26,6	-28,0
Opiskelijat	5,0	-5,6	11,4	25,8	33,9	-11,6
Eläkeläiset	-11,6	-32,6	0,1	23,2	23,4	-30,1
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	-10,4	-21,6	6,4	24,1	20,2	-20,1
Yksinasuvat	-0,4	-24,5	1,0	27,3	29,0	-28,3
Lapsiperheet	5,2	-19,2	0,2	36,0	29,8	-24,4
Muut (aikuis)taloudet	3,2	-25,9	-0,1	36,9	30,5	-29,0
Alin tuloneljännes	-12,9	-25,0	4,2	9,1	24,5	-26,6
2. alin tuloneljännes	-0,3	-23,6	-0,2	33,3	27,6	-26,7
2. ylin tuloneljännes	4,8	-23,1	-1,3	38,8	30,1	-28,8
Ylin tuloneljännes	12,0	-25,6	0,6	50,1	34,5	-30,1
Tulot tuntemattomat	2,7	-10,1	-0,5	30,3	28,7	-12,2
Kaikki yhteensä	3,3	-23,1	0,2	33,0	29,9	-27,2

*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

Luottamusindikaattori EU-maissa

Suomalaisten kuluttajien talousnäkemykset ovat kansainvälisesti verrattuna hyvin valoisia, kun niitä mitataan kuluttajien luottamusindikaattorilla. Kansanluonteissa ja vastaamistavoissa on kuitenkin eroja, joten on suositeltavaa tarkastella luottamusindikaattorin poikkeamaa sen pitkän aikavälin keskiarvosta maittain. Elokuussa talouden kehitystä arvioitiin suhteellisesti luottavaisimmin Puolassa. Sen sijaan varsinkin Espanjassa kuluttajien näkemykset olivat pessimistisiä. Luottamus talouteen koheni vuonna 2007 selvästi Saksassa. EU-maiden keskimääräinen luottamusindikaattoripoikkeama oli elokuussa -11 (euroalueella -9). EU:n komission kuukausittain julkaisemat indikaattoriluvut lasketaan kausitasoitetuista sarjoista.

Ostoaikomukset

Ostoaikomukset koskevat yleensä seuraavaa puolta vuotta. Poikkeuksena omistusasunto ja henkilöauto, joiden suunnittelujakso on 12 kuukautta.

Omistusasunto (kuvio 9, sivu 20)

Asuntokaupan vilkkaina vuosina 1980-luvun lopulla joka kymmenes kotitalous suunnitteli asunnon ostoa vuoden sisällä. Laman aikana ostoaikeet laskivat noin puoleen tästä. Vuonna 1995 ostoaikeet lähtivät nousuun. Pari kolme vuotta sitten ostoaikeet olivat korkealla muun muassa edullisten asuntolainakorkojen takia. Sen jälkeen ostoaikeet ovat hieman vähentyneet. Vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä 7,6 prosenttia kotitalouksista aikoi hankkia tai vaihtaa omistusasunnon vuoden sisällä. Väestöryhmistä eniten ostoaikeita oli omaa kotitaloutta hoitavien talouksilla (16,1 %) sekä ylempien (12,4 %) ja alempien (11,8 %) toimihenkilöiden talouksilla. Vähiten niitä oli työttömien (1,8 %) ja eläkeläisten (2,8 %) ja talouksilla. Maakuntien kärjessä olivat Kainuu (19,9 %), Itä-Uusimaa (11,8 %) ja Uusimaa (9,9 %). Hankinta-aikeita oli muita vähemmän Keski- ja Etelä-Pohjanmaan, Lapin ja Pohjois-Karjalan talouksilla (noin 3 %).

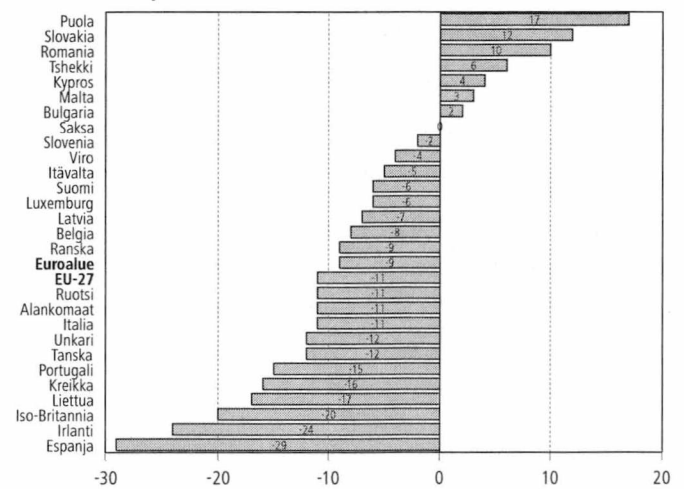
Barometrillä selvitetään myös miten kotitalous aikoo rahoittaa asunnon hankinnan. Asunnon ostoa suunnittelevilta kysytään tärkeintä ja toiseksi tärkeintä rahoitusmuotoa. Syyskuussa 2008 vastausjakaumat olivat seuraavat. Tärkein rahoitusmuoto: pankkilaina 49 %, nykyisen asunnon myyntitulo 32 % ja omat säästöt 15 % kotitalouksista. Toiseksi tärkein rahoitusmuoto: pankkilaina 25 %, nykyisen asunnon myyntitulo 9 % ja omat säästöt 26 % kotitalouksista.

Henkilöauto (kuvio 10, sivu 21)

Vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä 16,1 prosenttia kotitalouksista aikoi hankkia tai vaihtaa auton vuoden sisällä. Tämän mukaan kotitaloudet ostaisivat vuoden kuluessa noin 395 000 henkilöautoa, joista uusia noin 120 000 ja käytettyjä noin 275 000 kappaletta. Väestöryhmistä ostoaikeita oli eniten yrittäjien (pl. maatalousyrittäjät) talouksilla (28,1 %) ja omaa kotitaloutta hoitavien (21,8 %) talouksilla. Vähiten auton ostoaikeita oli eläkeläisten (6,4 %) ja maatalousyrittäjien (9,7 %) talouksilla. Eri alueista aikomuksia oli eniten Kainuussa (25 %) ja Lapissa (22 %), vähiten Keski-Pohjanmaalla (7 %) ja Pohjois-Karjalassa (12 %).

Barometrillä selvitetään myös miten kotitalous aikoo rahoittaa auton hankinnan. Auton ostoa suunnittelevilta kysytään tärkeintä ja toiseksi tärkeintä rahoitusmuotoa. Syyskuussa 2008 vastausjakaumat olivat seuraavat. Tärkein rahoitusmuoto: nykyisen auton myyntitulo 51 %, omat säästöt 20 %, pankkilaina 14 % ja osamaksukauppa 10 % kotitalouksista. Toiseksi tärkein rahoitusmuoto: nykyisen auton myyntitulo 13 %, omat säästöt 25 %, pankkilaina 21 % ja osamaksukauppa 17 % kotitalouksista.

Kuluttajien luottamusindikaattori EU-maissa, elokuu 2008 Indikaattorin poikkeama maan keskiarvosta 10/1995–8/2008

Lähde: European Commission, DG ECFIN, Business and Consumer Survey Results, August 2008

Asunnon ja auton ostoaikomukset väestöryhmittäin *) 3. neljännes 2008

Väestöryhmä *)	Asunto 12 kk sisällä % kotitalouksista	Auto 12 kk sisällä % kotitalouksista
Sukupuoli		
Mies	7,4	17,7
Nainen	7,9	14,6
IKÄ		
15–24	4,8	24,3
25–34	15,4	23,7
35–44	12,4	19,6
45–54	7,5	15,6
55–64	4,1	12,0
65–74	2,7	5,0
Koulutus		
Perusaste	4,6	14,2
Keskiaste	7,6	16,8
Korkea-aste	10,7	17,2
SUURALUE		
Pääkaupunkiseutu	10,4	13,9
Muu Etelä-Suomi	8,0	17,2
Länsi-Suomi	6,4	16,0
Itä-Suomi	5,3	14,9
Pohjois-Suomi	8,4	19,6
Sosioekonominen asema		
Maatalousyrittäjät	8,3	9,7
Muut yrittäjät	9,8	28,1
Ylemmät toimihenkilöt	12,4	19,7
Alemmat toimihenkilöt	11,8	18,4
Työntekijät	6,7	19,7
Työttömät	1,8	12,9
Opiskelijat	5,8	18,1
Eläkeläiset	2,8	6,4
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	16,1	21,8
Kotitaloustyyppi		
Yksinasuvat	6,5	11,0
Lapsiperheet	10,7	23,8
Muut (aikuis)taloudet	7,0	16,7
Kotitalouden bruttotuloluokka		
Alin neljännes	2,5	6,1
2. alin neljännes	7,2	15,3
2. ylin neljännes	9,6	17,9
Ylin neljännes	11,4	24,0
Tulot tuntemattomat	5,9	21,5
Kaikki yhteensä	7,6	16,1

*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

Koti, asuminen (taulukko 11, sivu 22–23)

Sisustaminen, asuntoremontti

Kodin sisustamisaikeet kääntyivät vuonna 2005 kasvuun kolmen vuoden tasaisen kehityksen jälkeen. Nyt, vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä 44,7 prosenttia talouksista aikoo sisustaa kotiaan puolen vuoden sisällä. Ostoaikkeitä on eniten ylempien toimihenkilöiden (62 %) ja opiskelijoiden (60 %) talouksilla sekä alempien toimihenkilöiden ja omaa kotitaloutta hoitavien talouksilla (57 %). Vähiten niitä on eläkeläisten (19 %) ja maatalousyrittäjien (27 %) talouksilla. Lapsiperheillä (60 %) sisustusaikkeitä oli selvästi enemmän kuin muilla kotitaloustyypeillä (40 %). Maakunnista kärjessä olivat Itä-Uusimaa (52 %), Uusimaa (51 %), Kainuu ja Lappi (49 %), hännillä Kymenlaakso (28 %).

Asunnon korjausaikkeitä ovat olleet jo pitkään kasvussa. Asuntoremonttia suunnitteli 35,8 prosenttia talouksista. Eniten remonttiaikkeitä oli maatalousyrittäjien (54 %) ja muiden yrittäjien (48 %) talouksilla, vähiten opiskelijoiden (25 %) ja työttömien (19 %) talouksilla. Lapsiperheillä (46 %) ja usean hengen aikuistalouksilla (41 %) remonttiaikkeitä oli enemmän kuin yksinasuvien talouksilla (24 %). Maakunnista kärjessä oli Kainuu (42 %), hännillä Pohjois-Karjala (29 %) ja Etelä-Pohjanmaa (32 %).

Kodinkoneet, viihde-elektronikka

Kodinkoneiden hankinta-aikeet ovat laskeneet vuosien mitaan muutamalla prosentilla vajaan 20 prosentin tuntumaan. Nyt kodinkoneita aikoo hankkia 18,9 % talouksista. Eniten ostoaikkeitä oli omaa kotitaloutta hoitavien (29 %), opiskelijoiden (27 %) ja ylempien toimihenkilöiden (24 %) talouksilla, vähiten eläkeläisten talouksilla (11 %). Eri maakunnista hankinta-aikeita oli eniten Etelä-Karjalassa (29 %) ja Itä-Uudellamaalla (25 %), vähiten Kainuussa (10 %), Etelä-Savossa (12 %), Lapissa ja Pohjois-Karjalassa (16 %).

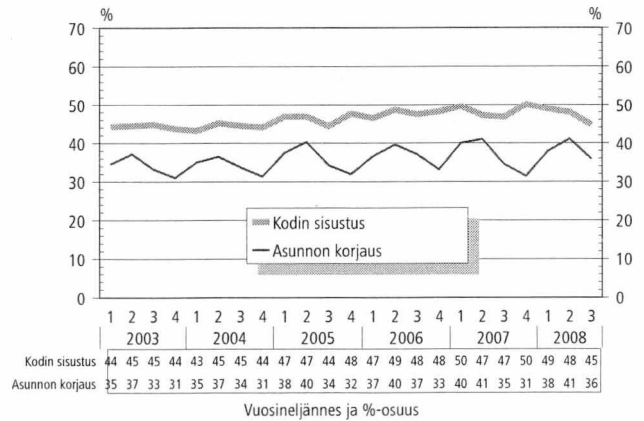
Viihde-elektronikan hankinta-aikeet kasvoivat viime vuosina vahvasti muun muassa digitaalitekniikan yleistymisen takia. Kuluneen vuoden aikana ostoaikkeitä ovat palanneet normaali-tasolle. Kolmannella neljänneksellä 36,5 % talouksista aikoo ostaa viihde-elektronikkaa seuraavan puolen vuoden aikana. Väestöryhmistä kärjessä olivat opiskelijoiden (61 %) ja ylempien toimihenkilöiden (48 %) taloudet. Hännillä olivat eläkeläisten (16 %) taloudet. Maakunnista kärjessä olivat Etelä-Karjala (42 %), Varsinais-Suomi (41 %) ja Uusimaa (40 %). Perää pitivät Kymenlaakso (27 %), Kanta-Häme (28 %) ja Satakunta (31 %).

Vapaa-aika (taulukko 11, sivu 22)

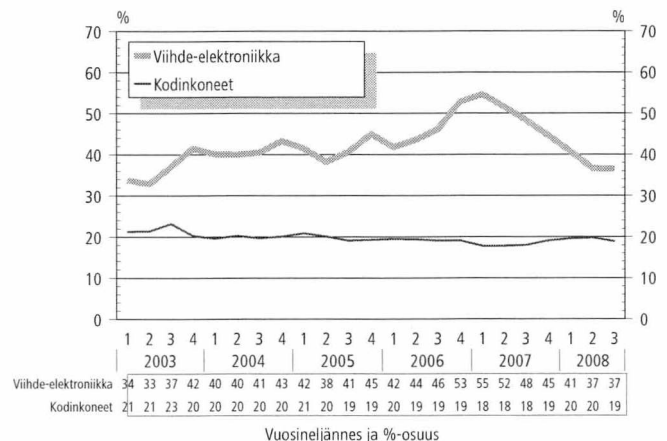
Lomamatka-aikeet ulkomaille notkahtivat vuonna 2003 hie-man mutta kääntyivät seuraavana vuonna kasvuun. Vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä 46,4 prosenttia talouksista suunnitteli lomamatkaa ulkomaille puolen vuoden sisällä. Väestöryhmistä aikeita oli eniten muiden yrittäjien (54 %) sekä ylempien (63 %) ja alempien (53 %) toimihenkilöiden talouksilla, vähiten työttömien (30 %), maatalousyrittäjien (33 %) ja eläkeläisten (37 %) talouksilla. Maakuntien kärjes-sä olivat Uusimaa ja Itä-Uusimaa (62 %), hännillä Lappi (25 %), Pohjois-Pohjanmaa (31 %) sekä Etelä-Pohjanmaa ja Satakunta (36 %).

Kotimaan lomamatkaa puolen vuoden sisällä suunnitteli 50,6 % talouksista. Aikeita oli eniten ylempien toimihenkilöiden (60 %) ja opiskelijoiden (58 %) talouksilla, vähiten työttömien (40 %) ja eläkeläisten (42 %) talouksilla. Kotimaan loma-matkoja suunniteltiin muita useammin Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa (61 %), muita vähemmän Pohjanmaalla (41 %), Etelä-Karjalassa (44 %) ja Kymenlaaksossa (45 %) sekä Satakunnassa ja Itä-Uudellamaalla (46 %).

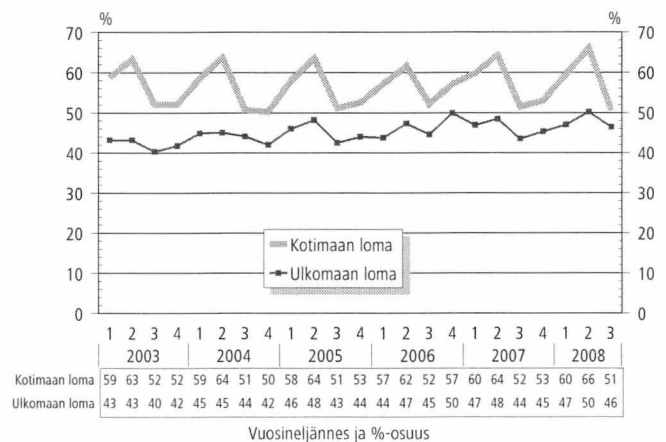
% kotitalouksista aikoo käyttää rahaa joihinkin kohteisiin seuraavan 6 kk aikana

% kotitalouksista aikoo käyttää rahaa joihinkin kohteisiin seuraavan 6 kk aikana

% kotitalouksista aikoo tehdä lomamatkan seuraavan 6 kk aikana

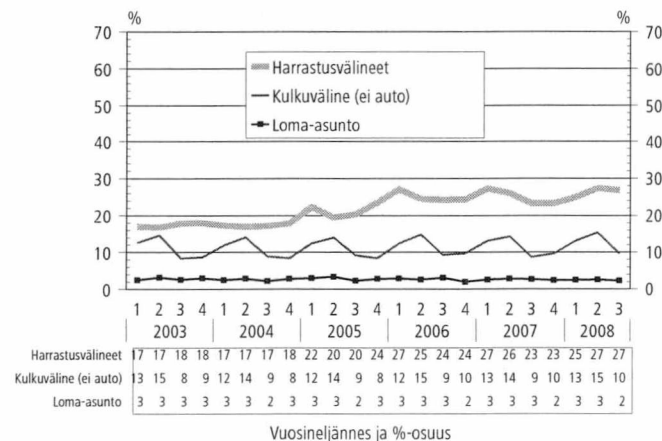
Vapaa-ajan asunnon hankintaa suunnitteli 2,3 prosenttia kotitalouksista. Eniten aikeita oli maatalousyrittäjien (3,7 %), muiden yrittäjien (4,8 %), omaa kotitaloutta hoitavien (4,3 %) ja opiskelijoiden (4,1 %) talouksilla, vähiten eläkeläisten talouksilla (0,7 %).

Harrastusvälineet (taulukko 11, sivu 22)

Harrastus- ja urheiluvälineiden hankinta-aiheet ovat kasvaneet voimakkaasti vuoden 2004 jälkeen. Vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä ennätyselliset 26,8 prosenttia talouksista aikoi hankkia näitä välineitä. Eniten ostoaikeita oli opiskelijoiden (45 %) ja ylempien toimihenkilöiden (43 %) talouksilla, vähiten eläkeläisten (9 %) ja työttömien (17 %) talouksilla. Maakunnista hankinta-aikeita oli eniten Kainuussa (38 %) ja Uudellamaalla (32 %), vähiten Satakunnassa (16 %) sekä Pohjois- ja Etelä-Karjalassa ja (19 %).

Muun kulkuvälineen kuin auton aikoo hankkia 9,6 % talouksista. Maakunnista hankinta-aikeita oli eniten Etelä-Karjalassa (16 %) ja Lapissa (13 %), vähiten Etelä-Savossa (4 %) sekä Itä-Uudellamaalla, Kymenlaaksossa ja Satakunnassa (7 %). Lapsiperheillä oli harrastusvälineiden (41 %) ja kulkuvälineiden (16 %) hankinta-aikeita suunnilleen kaksin verroin yksin asuvien tai usean aikuisen talouksiin verrattuna.

% kotitalouksista aikoo käyttää rahaa joihinkin kohteisiin seuraavan 6 kk aikana

Tutkimusmenetelmä

Kuluttajabarometri on haastattelututkimus, jonka avulla mitataan suomalaisten mielikuvia – arvioita ja odotuksia – yleisestä ja oman kotitalouden taloudellisesta kehityksestä sekä aikomuksia tehdä suuria hankintoja, säästää tai ottaa lainaa. Lisäksi tutkimuksella selvitetään nykyaikaisten koneiden ja laitteiden yleisyyttä kotitalouksissa. (Kotitalouksien lukumäärä on noin 2,4 milj.). Tilastokeskuksen kuluttajabarometri aloitettiin marraskuussa 1987 puolivuositaisena tutkimuksena. Vuonna 1992 se muutettiin neljännesvuositaiseksi ja lokakuussa 1995 kuukausittaiseksi tutkimukseksi kun tietoja ruvettiin EU:n komission toimeksiannosta keräämään joka kuukausi.

Kuluttajabarometrin kysymykset ovat aina olleet suurimaksi osaksi vertailukelpoiset vastaavien kansainvälisten tutkimusten kanssa. Lokakuussa 1995 keskeisimmät kysymykset yhdenmukaistettiin EU-maiden harmonisoidun kuluttajasurveyyn 15 kysymyksen kanssa. Tämä aiheutti pieniä muutoksia kuluttajabarometrin tietosisältöön. EU-kysymysten lisäksi nykyinen kuluttajabarometri sisältää parikymmentä Suomen omaa kysymystä, jotka ovat olleet mukana alusta lähtien.

Tietojen keruu

Kuluttajabarometrin tiedot kerättiin joulukuuhun 1999 asti Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen yhteydessä. Tutkimuksessa käytettiin kuutta rotatoivaa paneelia. Samalle henkilölle esitettiin kysymykset kolme kertaa puolen vuoden välein, ja kohdehenkilöistä oli joka kuukausi uusia noin kolmannes. Tilastokeskuksen kenttähaastattelijat tekivät haastattelut (puhelimitse) eri puolilla Suomea.

Tammikuusta 2000 alkaen kuluttajabarometrin kohteena on kuukausittain kokonaan vaihtuva henkilöotus. Samaa otosta käytetään myös suomalaisten matkailututkimuksen ym. kyselyjen tiedonkeruussa. Kaikki haastattelut tehdään nyt keskitetysti Tilastokeskuksen puhelinhaastattelu- eli CATI-keskuksesta. Tutkimusalueena on edelleen koko maa ja kuluttajabarometrin vastaajat edustavat Suomen 15–74-vuotiasta väestöä iän, sukupuolen, asuinläänin ja äidinkielen suhteen.

Maakunnittainen neljännesvuositarkastelu on tehty ottamalla tutkimukseen mukaan vuoden 2008 heinä-, elo- ja syyskuun haastatteluaineistot. Kuluttajabarometrin netto-otoskoko oli vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä 6 600 henkilöä. Vastauksia saatiin 4 491, joten tutkimuksen nettokato oli 32 prosenttia. Taulukon 18 tietoja varten haastateltiin touko- ja elokuussa 2008 yhteensä 2 958 henkilöä.

Saldoluku

Tutkimuksesta laadituissa kuvioissa viitataan saldolukuihin. Laskentaperiaate esitetään oheisessa taulukossa. Esimerkkinä on kuvio 1, sivu 12: Suomen taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kuukautta sitten, 3. neljännes 2008.

Haastateltavilta kysytään: ”Millainen on Suomen taloudellinen tilanne nyt verrattuna tilanteeseen 12 kk sitten?” Vastausvaihtoehdot on esitetty oheisessa taulukossa. Kunkin vastausvaihtoehdon prosenttiosuus kerrotaan sen painokertoimella. Tulojen summana saadaan saldoluku.

Vastaus	%-osuus	Painokerroin	Tulo
Paljon parempi	0,5	1	0,5
Hiukan parempi	8,1	+0,5	4,1
Samanlainen	39,0	0	0
Hiukan huonompi	46,1	-0,5	-23,0
Paljon huonompi	4,7	-1	-4,7
Ei osaa sanoa	1,7	0	0
Yhteensä	100		-23,1 = saldoluku

Luottamusindikaattori

Kuluttajien uusi luottamusindikaattori lasketaan seuraavien kysymysten saldoluista:

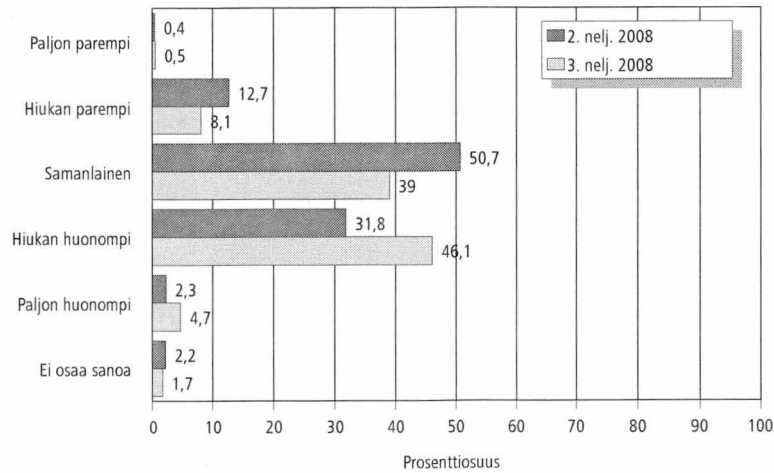
- Millainen on Suomen taloudellinen tilanne 12 kuukauden kuluttua verrattuna nykyiseen
- Millainen on oma taloudellinen tilanteenne 12 kuukauden kuluttua verrattuna nykyiseen
- Pystyykö taloutenne säästämään seuraavien 12 kuukauden aikana?
- Paljonko Suomessa on työttömiä 12 kuukauden kuluttua verrattuna nykyhetkeen?

Saldoluvut lasketaan yhteen ja jaetaan neljällä. Saldoluvut ja kuluttajien luottamusindikaattori voi vaihdella -100:n ja +100:n välillä.

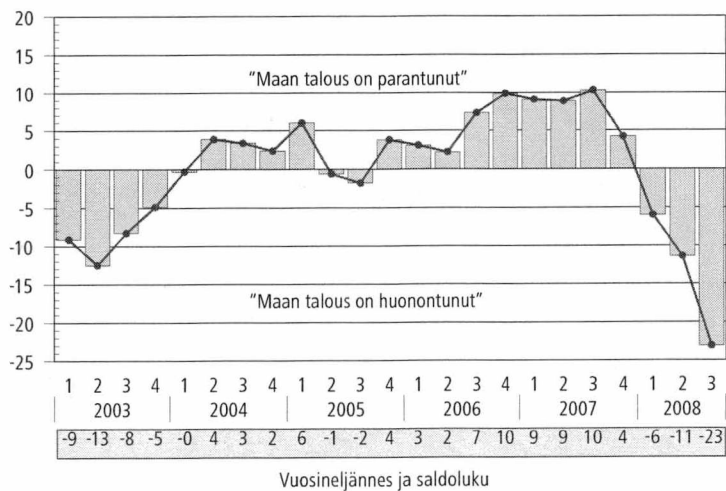
Kuviot

1. Suomen taloudellinen tilanne nyt

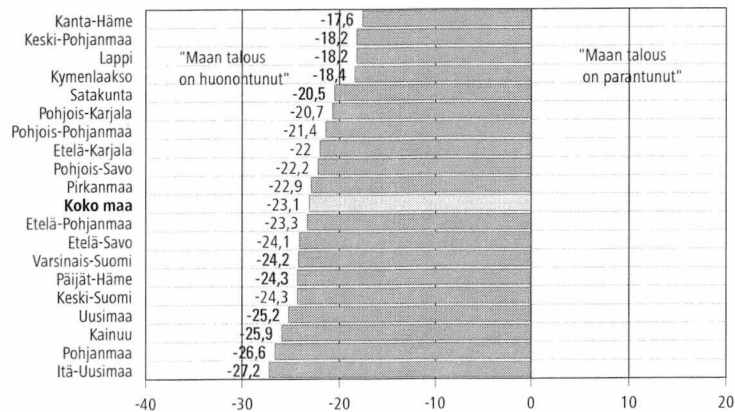
verrattuna tilanteeseen 12 kuukautta sitten

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

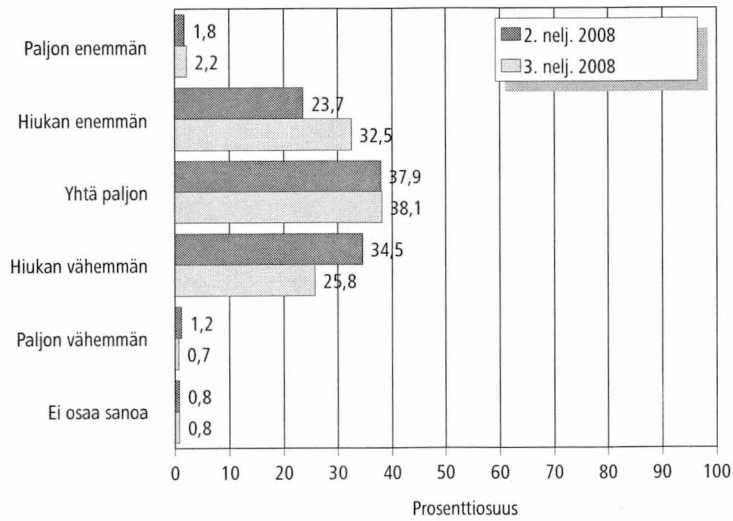
Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2008

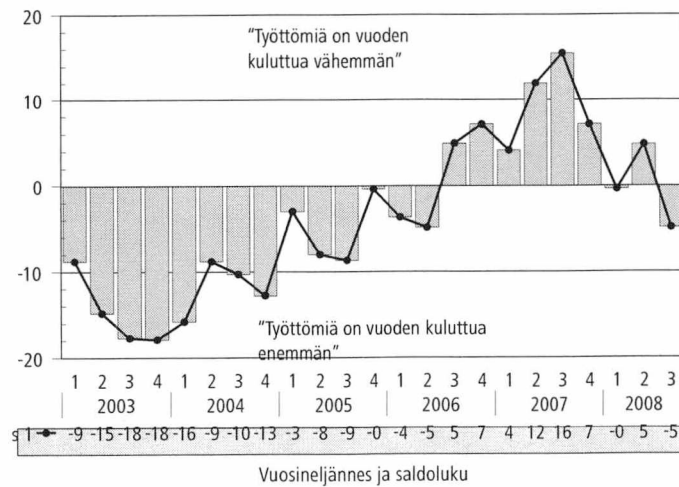
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

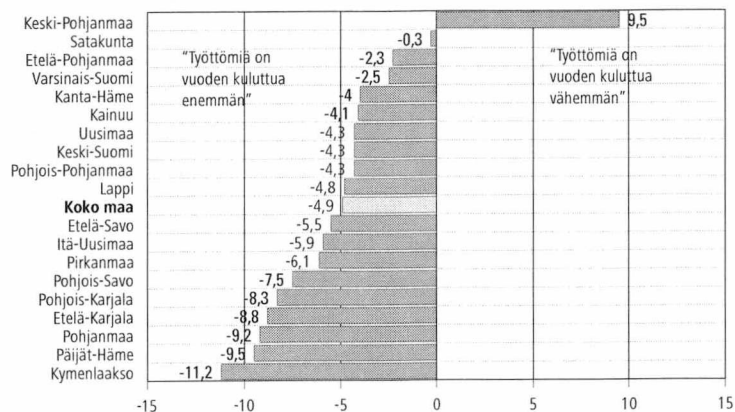
3. Työttömyys

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

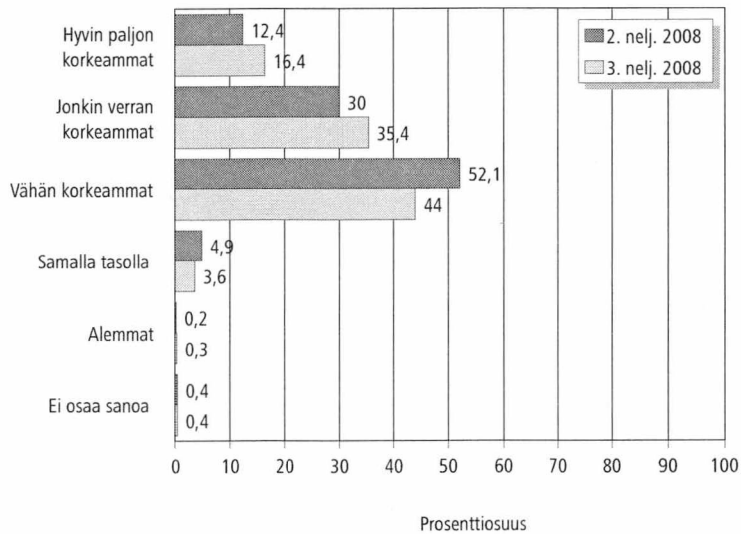
Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2008

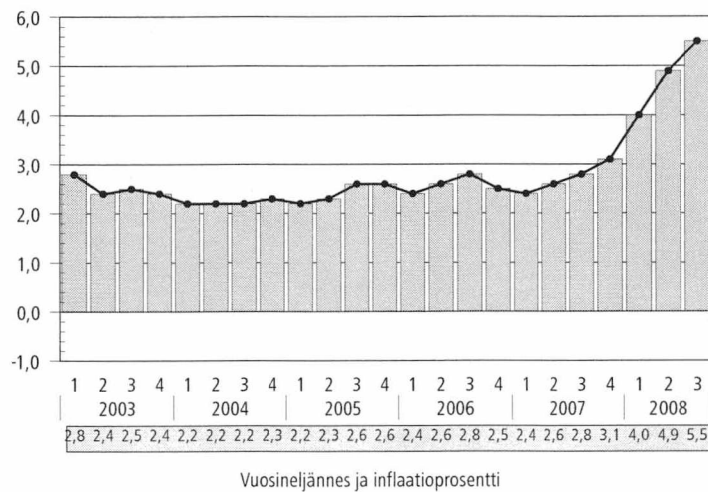
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

4. Kuluttajahinnat

Nyt verrattuna 12 kuukautta sitten

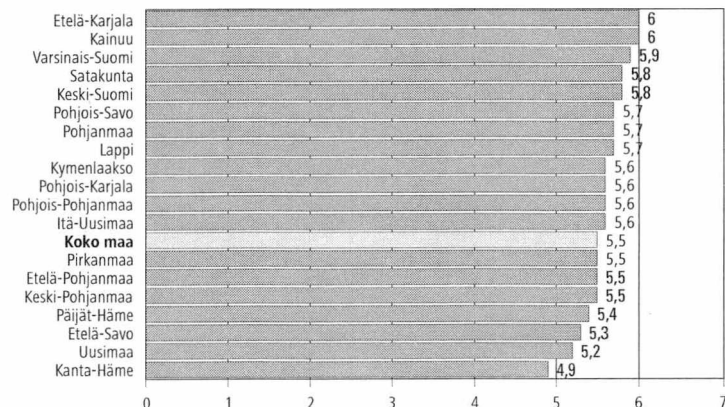

Inflaatioarvio (arvio hintojen muutoksesta vuoden takaisesta, %)

Vuosineljännes ja inflaatioprosentti

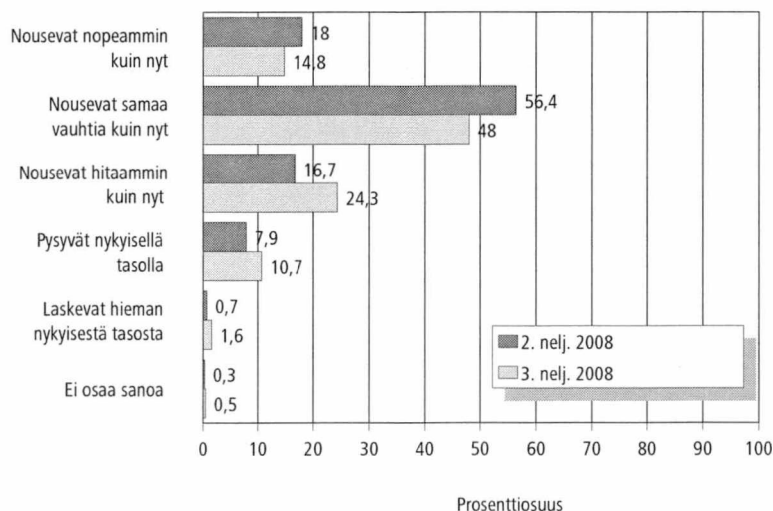
Inflaatioarvio maakunnittain 3. neljännes 2008, %

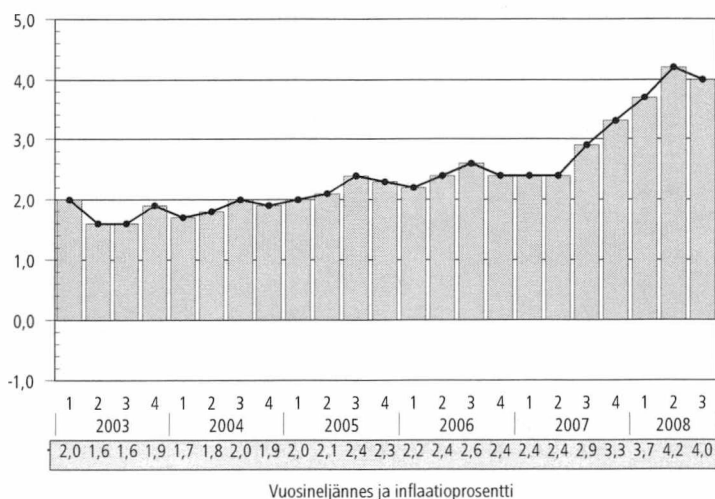
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisuutensa vuoksi.

5. Kuluttajahinnat

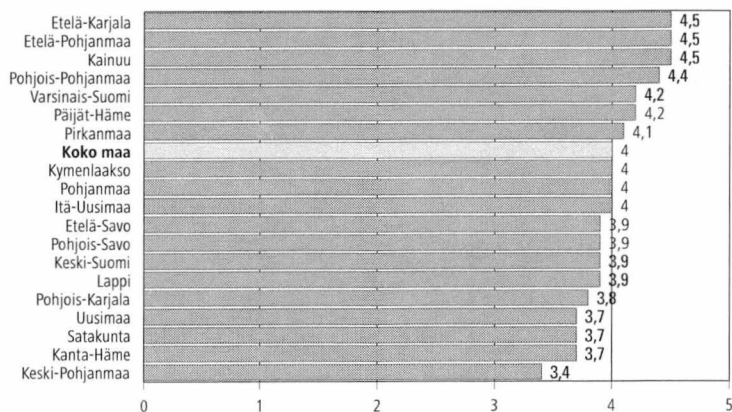
Muutos seuraavien 12 kuukauden aikana

Inflaatio-odotus (ennuste hintojen muutoksesta vuosi eteenpäin, %)

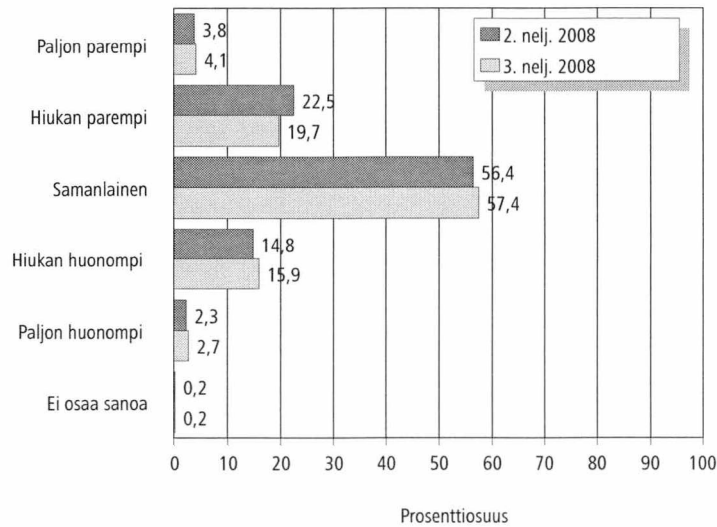
Inflaatio-odotus maakunnittain 3. neljännes 2008, %

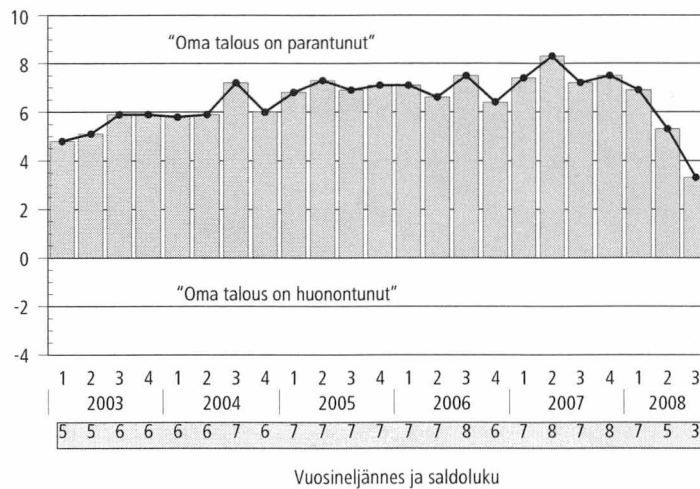
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisuutensa vuoksi.

6. Oma taloudellinen tilanne nyt

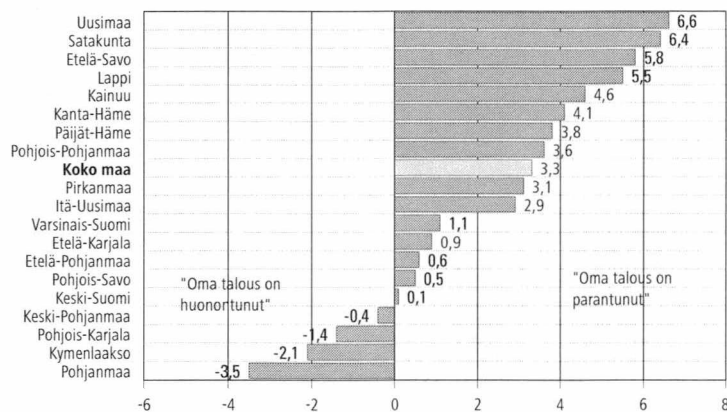
verrattuna tilanteeseen 12 kuukautta sitten

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

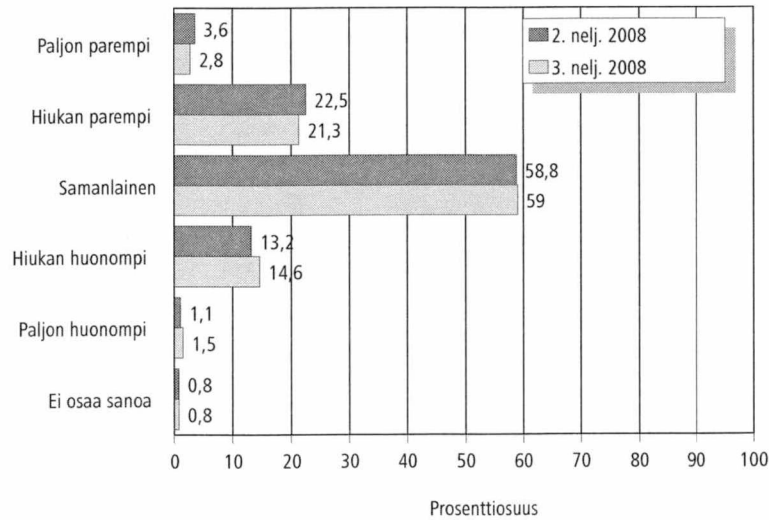
Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2008

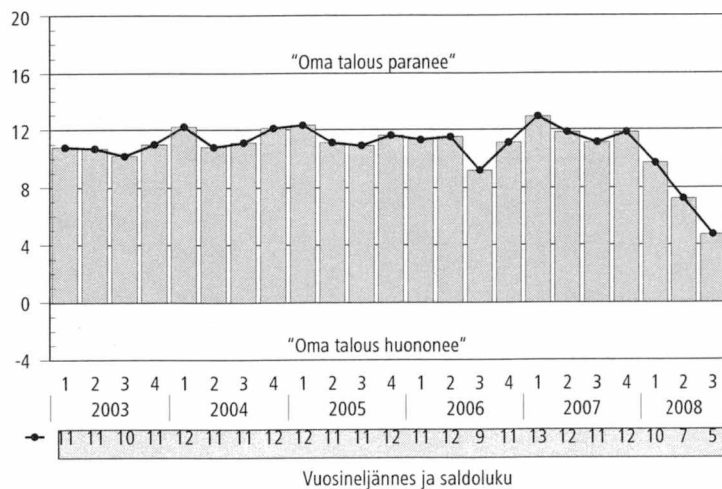
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

7. Oma taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua

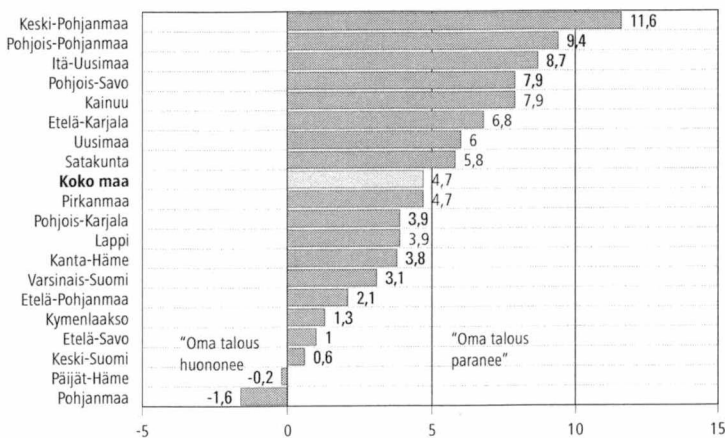
verrattuna nykyiseen

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

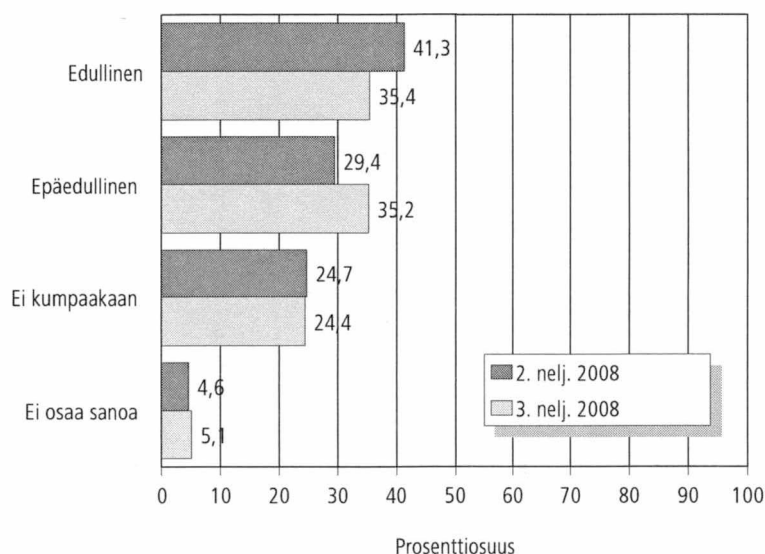
Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2008

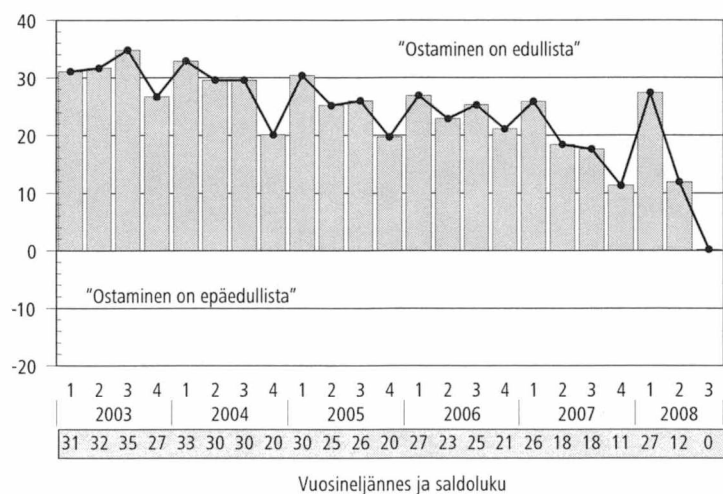
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

8. Ajankohdan edullisuus

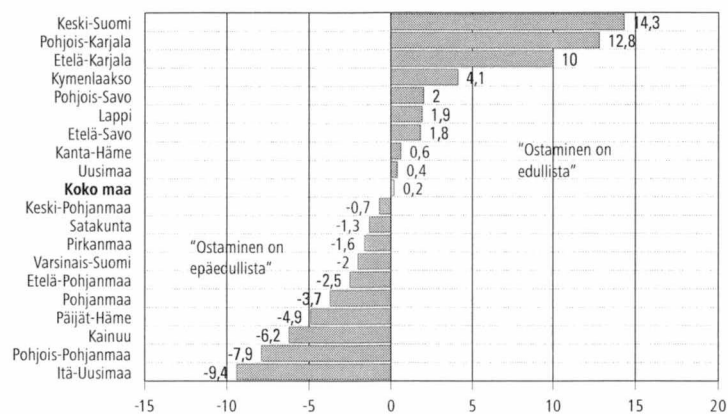
Suurempiin hankintoihin

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

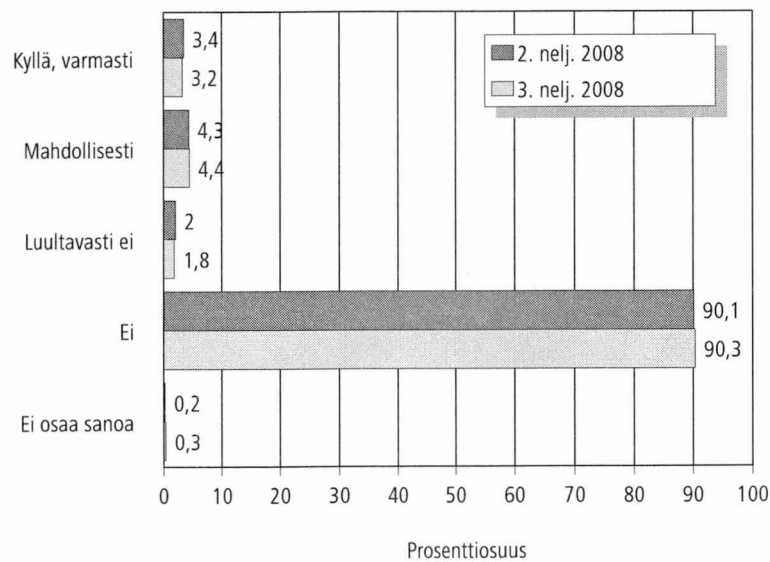
Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2008

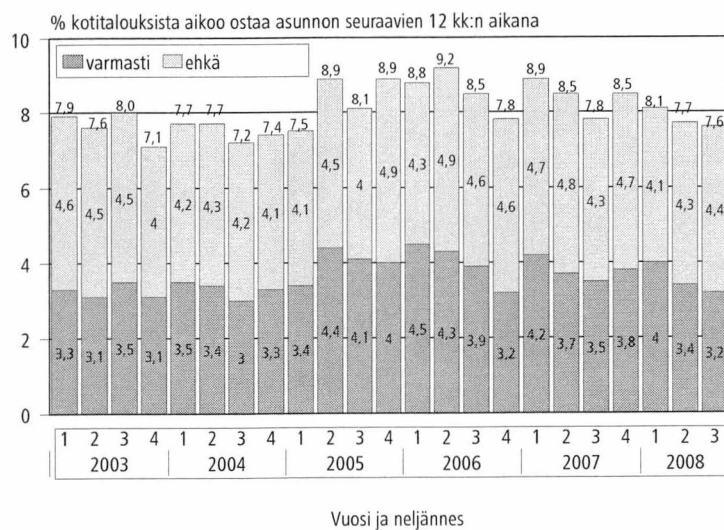
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisuusvaihtelun vuoksi.

9. Aikooko talous hankkia tai vaihtaa omistusasunnon

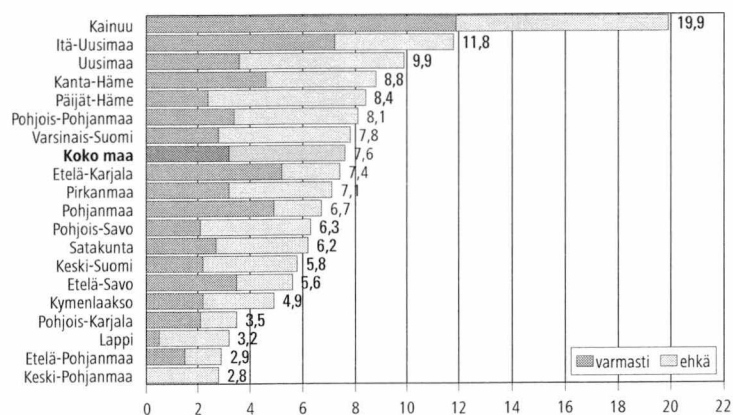
Seuraavien 12 kuukauden aikana

Aikomukset mittausajankohdasta toiseen

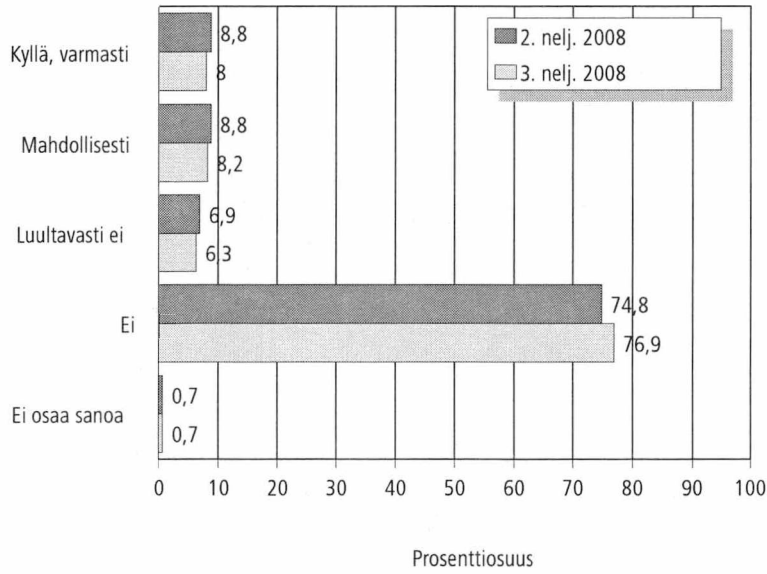
Asunnon ostoaikomukset maakunnittain 3. neljännes 2008

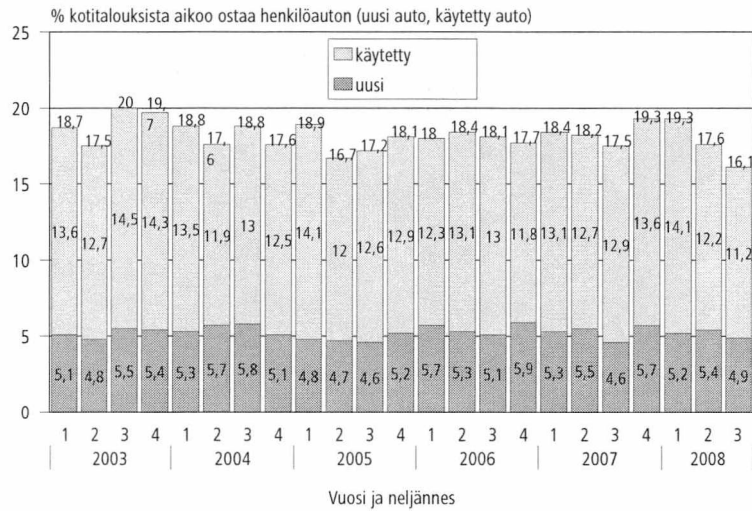
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

10. Aikooko talous hankkia tai vaihtaa henkilöauton

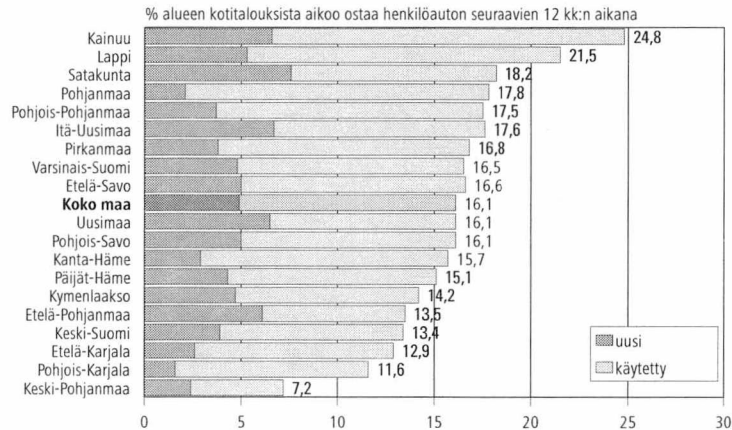
Seuraavien 12 kuukauden aikana

Aikomukset mittausajankohdasta toiseen

Auton ostoaikomukset maakunnittain 3. neljännes 2008

Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

11. Rahankäyttöaikomukset joihinkin kohteisiin maakunnittain ja väestöryhmittäin *)

Seuraavien 6 kuukauden aikana, 3. neljännes 2008
% kotitalouksista aikoo käyttää rahaa:

Maakunta	ASUNNON KORJAUS			KODIN SISUSTUS			VIIHDE-ELEKTRONIIKKA			KODINKONEET		
	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht
Uusimaa	28,2	7,5	35,7	38,7	12,3	51	25,4	14,9	40,3	12,3	7,1	19,4
Varsinais-Suomi	27,3	6,8	34,1	37,2	10,3	47,5	26,5	14,4	40,9	12,1	8,4	20,5
Satakunta	32,3	8,1	40,4	30,5	10,0	40,5	22,0	9,3	31,3	12,1	5,0	17,1
Kanta-Häme	31,8	4,3	36,1	33,4	14,3	47,7	17,9	10,1	28,0	13,8	6,4	20,2
Pirkanmaa	27,9	5,2	33,1	29,8	11,0	40,8	22,8	13,0	35,8	12,6	5,3	17,9
Päijät-Häme	30,4	9,9	40,3	29,5	9,4	38,9	25,6	10,3	35,9	13,3	7,1	20,4
Kymenlaakso	27,2	8,9	36,1	22,0	5,8	27,8	13,8	13,3	27,1	6,5	10,5	17
Etelä-Karjala	33,2	5,1	38,3	34,8	11,8	46,6	27,3	14,7	42,0	19,2	9,7	28,9
Etelä-Savo	32,7	7,5	40,2	27,2	10,4	37,6	24,0	7,9	31,9	8,6	3,4	12
Pohjois-Savo	28,2	5,7	33,9	33,9	9,8	43,7	25,0	11,7	36,7	12,5	7,1	19,6
Pohjois-Karjala	20,1	8,6	28,7	22,1	14,8	36,9	20,9	17,7	38,6	9,2	7,2	16,4
Keski-Suomi	28,3	6,4	34,7	30,9	9,4	40,3	20,5	11,6	32,1	12,7	7,7	20,4
Etelä-Pohjanmaa	22,8	8,8	31,6	19,7	18,6	38,3	19,3	14,8	34,1	5,8	12,2	18
Pohjanmaa	32,4	5,0	37,4	33,1	8,2	41,3	16,3	16,4	32,7	10,0	9,4	19,4
Keski-Pohjanmaa	22,2	13,8	36,0	22,0	14,3	36,3	20,7	12,3	33,0	11,8	7,6	19,4
Pohjois-Pohjanmaa	28,6	9,4	38,0	34,0	10,5	44,5	22,9	10,1	33,0	10,7	6,3	17
Kainuu	28,2	13,3	41,5	34,0	15,3	49,3	25,5	10,3	35,8	5,6	4,7	10,3
Lappi	28,9	7,4	36,3	38,1	10,8	48,9	21,3	16,1	37,4	9,8	6,4	16,2
Itä-Uusimaa	28,1	11,3	39,4	38,6	13,2	51,8	26,7	11,0	37,7	12,1	13,3	25,4
Koko maa	28,4	7,4	35,8	33,3	11,4	44,7	23,3	13,2	36,5	11,6	7,3	18,9

Väestöryhmä *)	ASUNNON KORJAUS			KODIN SISUSTUS			VIIHDE-ELEKTRONIIKKA			KODINKONEET		
	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht
Miehet	30,1	8,5	38,6	31,8	11,9	43,7	27,3	14,7	42,0	11,7	8,2	19,9
Naiset	26,8	6,4	33,2	34,7	10,9	45,6	19,4	11,7	31,1	11,5	6,4	17,9
15–24 -vuotiaat	16,7	9,3	26,0	47,9	15,7	63,6	43,1	19,2	62,3	19,8	11,7	31,5
25–34 -vuotiaat	23,2	5,9	29,1	51,6	13,3	64,9	32,8	19,7	52,5	16,0	9,4	25,4
35–44 -vuotiaat	35,0	8,1	43,1	44,7	15,4	60,1	28,2	16,4	44,6	11,5	6,5	18,0
45–54 -vuotiaat	33,8	8,7	42,5	31,8	11,9	43,7	21,0	13,9	34,9	11,0	7,5	18,5
55–64 -vuotiaat	31,7	6,2	37,9	21,8	8,4	30,2	14,5	7,2	21,7	7,6	6,3	13,9
65–74 -vuotiaat	26,2	7,3	33,5	9,5	5,9	15,4	7,8	6,2	14,0	6,9	3,8	10,7
Perusasteen koulutus	26,0	8,5	34,5	26,4	10,2	36,6	21,8	9,3	31,1	11,7	6,3	18,0
Keskiasteen koulutus	26,2	7,0	33,2	33,2	12,6	45,8	23,1	13,6	36,7	11,2	8,0	19,2
Korkea-asteen koulutus	33,8	7,0	40,8	40,2	10,9	51,1	24,9	16,3	41,2	12,0	7,3	19,3
Pääkaupunkiseutu	26,5	6,7	33,2	40,6	12,3	52,9	26,8	15,0	41,8	12,6	7,7	20,3
Muu Etelä-Suomi	31,1	8,3	39,4	31,4	11,1	42,5	21,5	12,7	34,2	12,3	7,9	20,2
Länsi-Suomi	28,1	6,8	34,9	31,2	11,1	42,3	22,5	13,2	35,7	11,6	7,6	19,2
Itä-Suomi	27,1	7,0	34,1	28,6	11,4	40,0	23,5	12,4	35,9	10,5	6,1	16,6
Pohjois-Suomi	28,6	9,4	38,0	35,1	11,2	46,3	22,8	11,7	34,5	9,8	6,1	15,9
Maatalousyrittäjät	38,0	15,9	53,9	17,5	9,9	27,4	30,0	6,9	36,9	9,8	9,5	19,3
Muut yrittäjät	39,9	8,1	48,0	34,9	12,1	47,0	28,2	13,6	41,8	14,2	3,9	18,1
Ylemmät toimihenkilöt	33,9	6,9	40,8	50,4	11,4	61,8	30,5	17,8	48,3	14,5	9,0	23,5
Alemmat toimihenkilöt	32,3	7,7	40,0	43,5	13,6	57,1	26,4	13,3	39,7	11,7	8,4	20,1
Työntekijät	26,6	9,5	36,1	32,0	12,6	44,6	20,8	15,4	36,2	11,0	8,0	19,0
Työttömät	14,8	4,6	19,4	23,0	18,2	41,2	23,1	14,6	37,7	11,1	8,8	19,9
Opiskelijat	16,9	7,9	24,8	44,7	15,6	60,3	42,2	18,9	61,1	17,0	10,1	27,1
Eläkeläiset	26,8	6,3	33,1	12,5	6,4	18,9	9,2	6,5	15,7	6,3	4,4	10,7
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	32,6	5,1	37,7	48,3	8,2	56,5	27,4	11,4	38,8	21,7	7,6	29,3
Yksinasuvat	18,1	6,1	24,2	27,1	12,5	39,6	19,5	14,5	34,0	11,3	6,9	18,2
Lapsiperheet	37,4	8,6	46,0	47,5	12,7	60,2	33,8	15,2	49,0	13,9	8,5	22,4
Muut (aikuis)taloudet	33,3	8,1	41,4	30,9	9,5	40,4	20,7	10,6	31,3	10,5	7,0	17,5
Aliin tuloneljännes	14,2	4,1	18,3	19,7	10,3	30,0	17,6	11,6	29,2	11,7	5,8	17,5
2. alin tuloneljännes	24,2	8,0	32,2	31,8	12,6	44,4	20,8	12,8	33,6	9,8	7,1	16,9
2. ylin tuloneljännes	34,6	8,0	42,6	35,6	11,5	47,1	24,3	14,4	38,7	10,6	7,9	18,5
Ylin tuloneljännes	40,5	8,1	48,6	47,1	11,2	58,3	31,2	14,1	45,3	15,4	7,5	22,9
Tulot tuntemattomat	26,5	12,4	38,9	28,6	10,1	38,7	22,2	11,0	33,2	10,0	10,7	20,7
Kaikki yhteensä	28,4	7,4	35,8	33,3	11,4	44,7	23,3	13,2	36,5	11,6	7,3	18,9

*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

Seuraavien 6 kuukauden aikana, 3. neljännes 2008
% kotitalouksista aikoo käyttää rahaa:

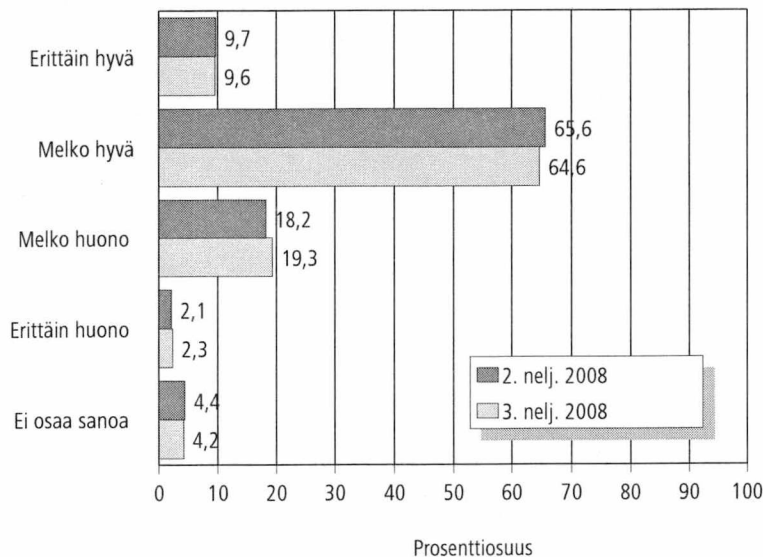
Maakunta	KULKUVÄLINE, EI AUTO			HARRASTUSVÄLINEET			KOTIMAAN LOMA			ULKOMAAN LOMA		
	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht
Uusimaa	4,3	5,3	9,6	23,2	8,6	31,8	39,5	11,7	51,2	46,8	14,9	61,7
Varsinais-Suomi	3,8	5,5	9,3	18,4	6,6	25,0	33,0	14,0	47,0	29,7	15,3	45,0
Satakunta	3,8	3,6	7,4	12,8	3,3	16,1	30,8	14,9	45,7	29,2	7,1	36,3
Kanta-Häme	4,4	3,5	7,9	21,2	2,1	23,3	40,9	12,2	53,1	32,2	9,6	41,8
Pirkanmaa	5,8	5,5	11,3	20,8	6,7	27,5	34,9	13,3	48,2	30,3	13,4	43,7
Päijät-Häme	7,1	4,7	11,8	17,8	3,9	21,7	37,4	11,6	49,0	32,4	15,6	48,0
Kymenlaakso	1,4	5,5	6,9	15,8	7,3	23,1	30,9	13,9	44,8	28,0	11,4	39,4
Etelä-Karjala	8,1	8,1	16,2	12,6	6,5	19,1	31,3	12,7	44,0	26,6	18,4	45,0
Etelä-Savo	1,6	2,7	4,3	14,3	7,6	21,9	33,0	16,0	49,0	29,1	13,0	42,1
Pohjois-Savo	5,9	1,7	7,6	24,9	5,6	30,5	42,1	13,5	55,6	27,6	10,2	37,8
Pohjois-Karjala	3,5	5,1	8,6	15,5	3,3	18,8	37,4	11,1	48,5	26,2	11,5	37,7
Keski-Suomi	5,9	2,6	8,5	21,6	8,6	30,2	41,0	10,5	51,5	34,3	12,2	46,5
Etelä-Pohjanmaa	3,0	5,2	8,2	14,6	9,5	24,1	37,5	10,6	48,1	23,1	12,6	35,7
Pohjanmaa	2,5	9,8	12,3	21	4,5	25,5	24,8	16,7	41,5	29,4	13,2	42,6
Keski-Pohjanmaa	4,5	7,9	12,4	15,4	8,1	23,5	36,7	12,4	49,1	38,0	5,6	43,6
Pohjois-Pohjanmaa	7,7	2,7	10,4	20,9	4,9	25,8	46,8	14,0	60,8	25,2	5,9	31,1
Kainuu	7,5	3,6	11,1	23	14,9	37,9	45,0	16,4	61,4	30,1	11,6	41,7
Lappi	8,7	4,2	12,9	21,7	3,3	25	41,7	19,1	60,8	13,5	11,1	24,6
Itä-Uusimaa	4,8	1,7	6,5	20,4	5,7	26,1	28,9	16,9	45,8	39,5	22,4	61,9
Koko maa	4,9	4,7	9,6	20,1	6,7	26,8	37,5	13,1	50,6	33,5	12,9	46,4

Väestöryhmä *)	KULKUVÄLINE, EI AUTO			HARRASTUSVÄLINEET			KOTIMAAN LOMA			ULKOMAAN LOMA		
	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht	kyllä	ehkä	yht
Miehet	5,5	6,2	11,7	23,3	6,9	30,2	38,2	13,1	51,3	32,7	12,7	45,4
Naiset	4,3	3,3	7,6	17,0	6,5	23,5	36,8	13,1	49,9	34,3	13,1	47,4
15-24 -vuotiaat	9,8	8,7	18,5	33,7	10,2	43,9	40,2	15,3	55,5	33,7	14,3	48,0
25-34 -vuotiaat	6,1	9,0	15,1	31,3	11,1	42,4	40,4	16,4	56,8	37,8	15,3	53,1
35-44 -vuotiaat	7,0	5,1	12,1	29,1	7,8	36,9	41,5	12,0	53,5	35,8	11,6	47,4
45-54 -vuotiaat	4,9	4,4	9,3	20,5	6,2	26,7	37,3	16,6	53,9	34,9	12,9	47,8
55-64 -vuotiaat	2,4	2,1	4,5	7,9	3,8	11,7	36,1	10,7	46,8	33,0	12,2	45,2
65-74 -vuotiaat	1,1	0,7	1,8	5,8	2,8	8,6	30,6	11,9	42,5	26,1	11,3	37,4
Perusasteen koulutus	4,7	4,7	9,4	15,4	4,7	20,1	30,8	11,6	42,4	25,7	10,8	36,5
Keskiasteen koulutus	4,6	5,0	9,6	19,2	7,3	26,5	37,4	13,5	50,9	29,7	14,7	44,4
Korkea-asteen koulutus	5,4	4,3	9,7	25,9	7,8	33,7	44,1	14,0	58,1	46,4	12,5	58,9
Pääkaupunkiseutu	4,3	6,0	10,3	24,3	9,5	33,8	39,3	12,6	51,9	49,8	15,8	65,6
Muu Etelä-Suomi	4,8	4,4	9,2	18,3	5,2	23,5	36,3	11,8	48,1	33,3	13,8	47,1
Länsi-Suomi	4,5	5,3	9,8	18,7	6,7	25,4	34,4	13,2	47,6	30,1	12,7	42,8
Itä-Suomi	4,0	3,0	7,0	19,2	5,5	24,7	38,2	13,5	51,7	27,6	11,4	39,0
Pohjois-Suomi	7,9	3,2	11,1	21,4	5,8	27,2	45,2	15,7	60,9	22,7	8,1	30,8
Maatalousyrittäjät	1,8		1,8	2,0	9,9	11,9	31,5	15,7	47,2	29,2	4,0	33,2
Muut yrittäjät	8,4	5,2	13,6	18,7	9,0	27,7	39,1	10,2	49,3	40,3	13,3	53,6
Ylemmät toimihenkilöt	7,0	5,9	12,9	34,3	8,6	42,9	47,9	12,2	60,1	50,6	12,0	62,6
Alemmat toimihenkilöt	4,9	4,7	9,6	25,1	6,8	31,9	40,3	13,0	53,3	38,9	13,8	52,7
Työntekijät	3,9	6,5	10,4	18,3	7,0	25,3	36,8	13,1	49,9	26,3	13,6	39,9
Työttömät	2,5	5,3	7,8	10,2	6,9	17,1	22,9	16,7	39,6	19,0	11,2	30,2
Opiskelijat	11,0	9,4	20,4	34,2	10,4	44,6	41,4	17,0	58,4	35,4	15,7	51,1
Eläkeläiset	1,2	1,0	2,2	6,4	2,5	8,9	30,3	12,0	42,3	25,5	12,0	37,5
Omaa kotitaloutta hoitavat yms.	8,3	3,9	12,2	21,6	11,9	33,5	39,8	14,1	53,9	27,7	10,2	37,9
Yksinasuvat	3,1	4,7	7,8	17,6	7,3	24,9	35,5	12,8	48,3	32,2	14,1	46,3
Lapsiperheet	9,8	6,2	16,0	32,8	8,2	41,0	40,2	14,0	54,2	32,2	10,8	43,0
Muut (aikuis)taloudet	3,8	3,9	7,7	14,9	5,1	20,0	37,8	12,9	50,7	35,7	12,9	48,6
Alin tuloneljännes	3,4	3,0	6,4	12,6	5,1	17,7	27,2	14,2	41,4	21,6	12,3	33,9
2. alin tuloneljännes	3,1	4,8	7,9	16,0	6,0	22,0	35,6	14,1	49,7	26,9	14,8	41,7
2. ylin tuloneljännes	5,2	5,4	10,6	22,0	8,4	30,4	41,3	12,6	53,9	37,3	13,7	51,0
Ylin tuloneljännes	7,6	4,8	12,4	31,0	7,0	38,0	48,4	10,8	59,2	50,1	10,5	60,6
Tulot tuntemattomat	7,2	7,6	14,8	17,9	6,5	24,4	25,0	15,8	40,8	30,3	10,4	40,7
Kaikki yhteensä	4,9	4,7	9,6	20,1	6,7	26,8	37,5	13,1	50,6	33,5	12,9	46,4

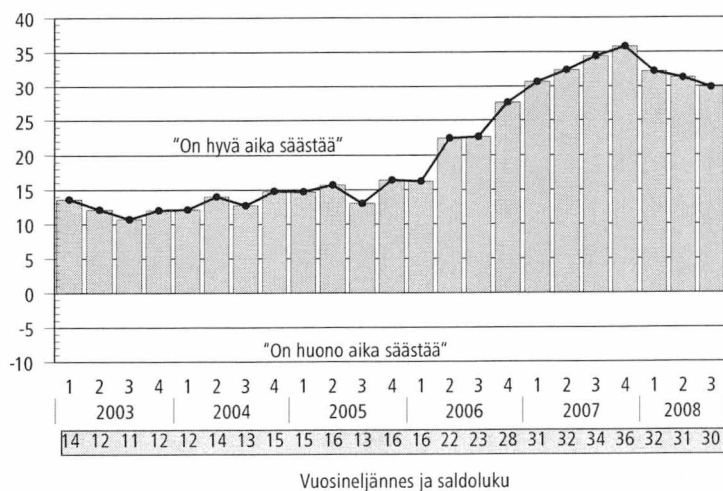
*) Väestöryhmä määritellään tässä vastaajan tai vastaajan kotitalouden ominaisuuden perusteella.

12. Millainen ajankohta on

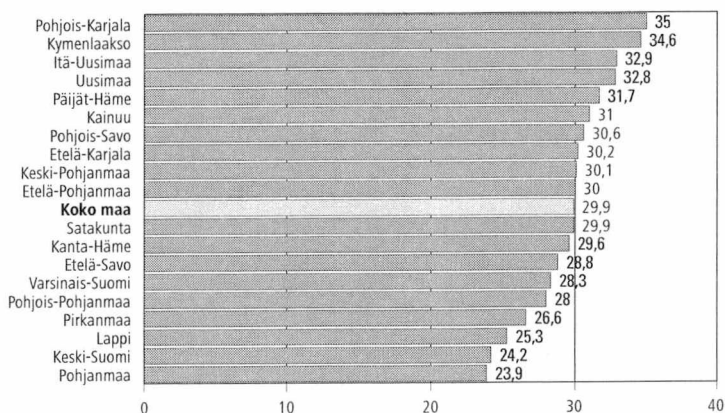
Säästämisen kannalta

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

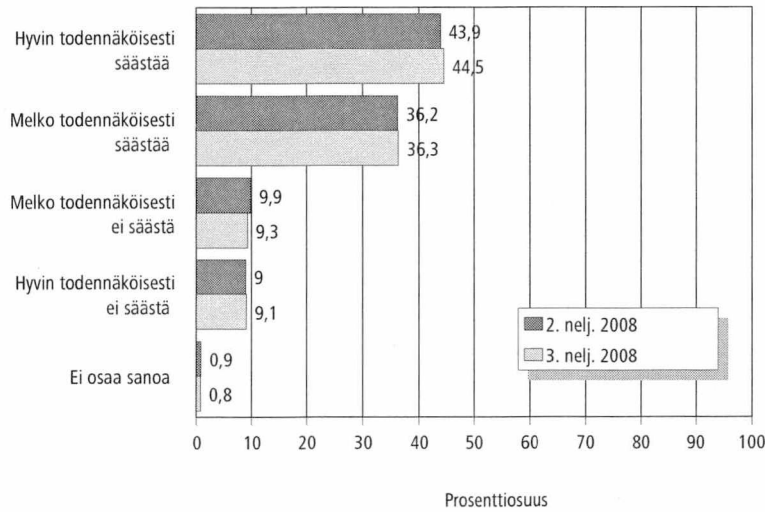

Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2008

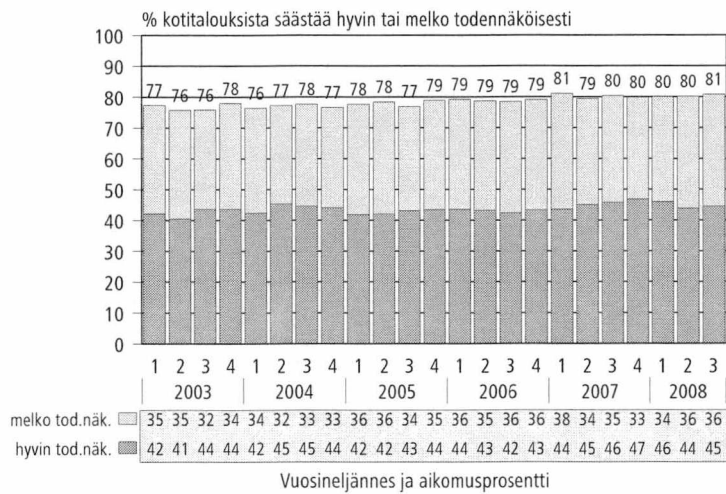

Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisuutensa vuoksi.

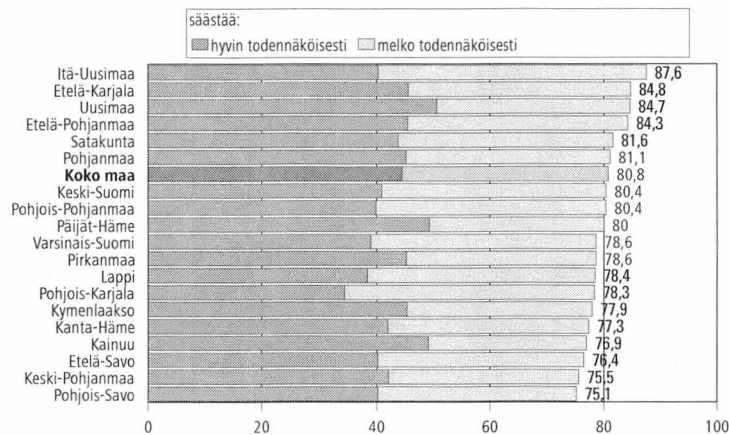
13. Kuinka todennäköisesti talous säästää

Säästämisaikomus ajankohdasta toiseen

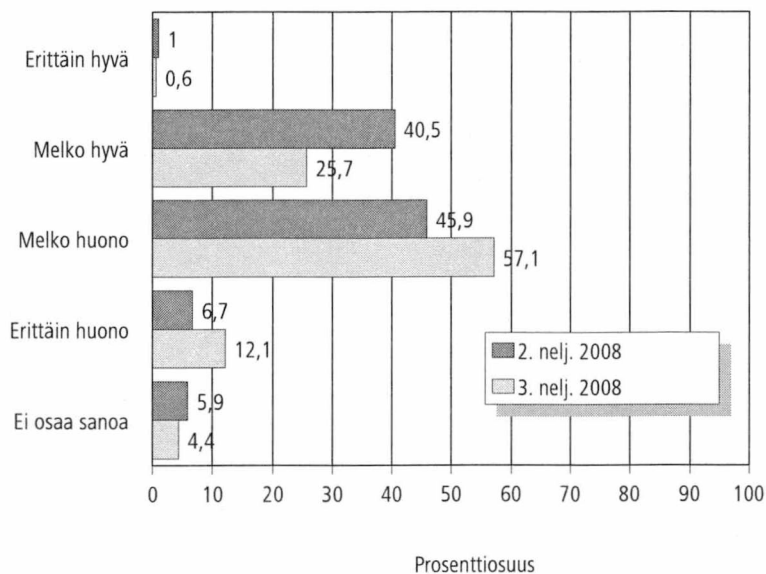
Säästämisaikomus maakunnittain 3. neljännes 2008

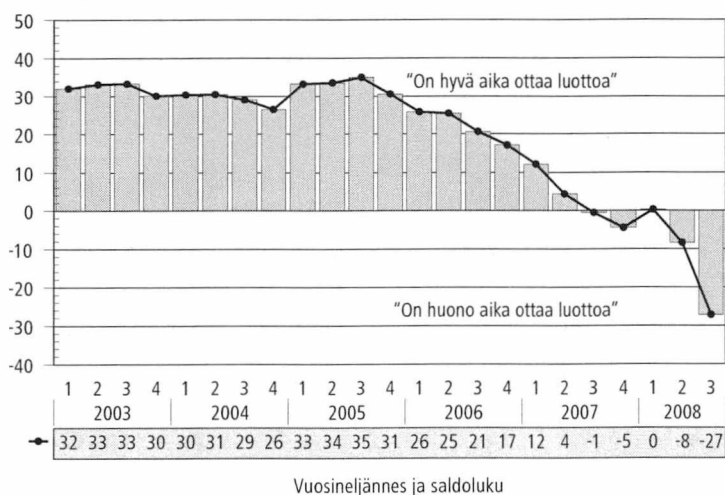
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisu vaihtelun vuoksi.

14. Millainen ajankohta on

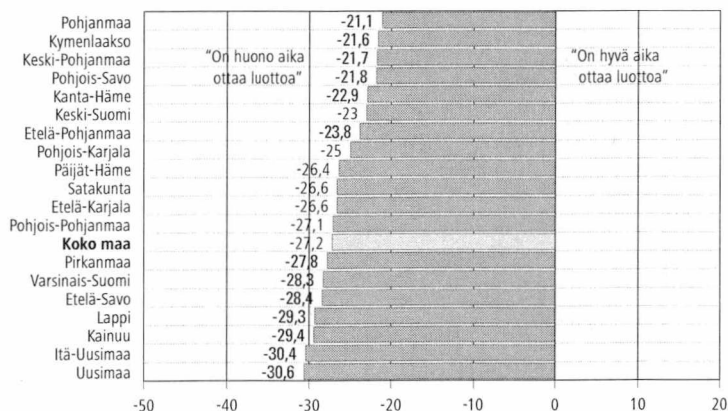
Luotonoton kannalta

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

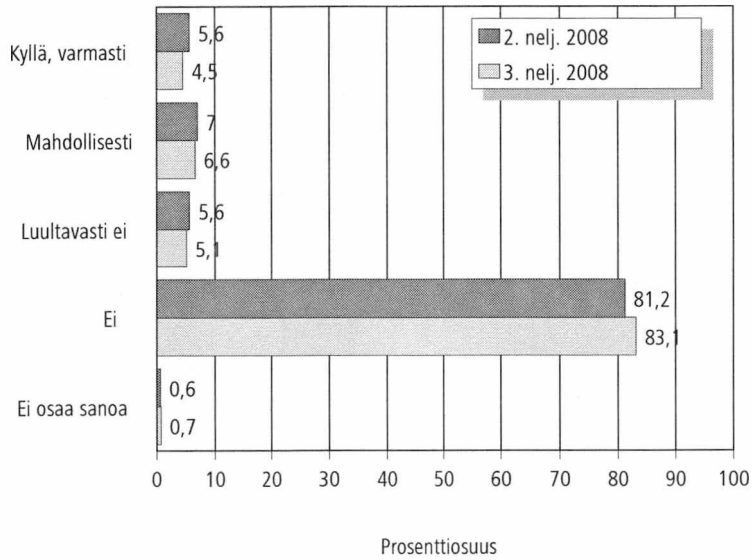
Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2008

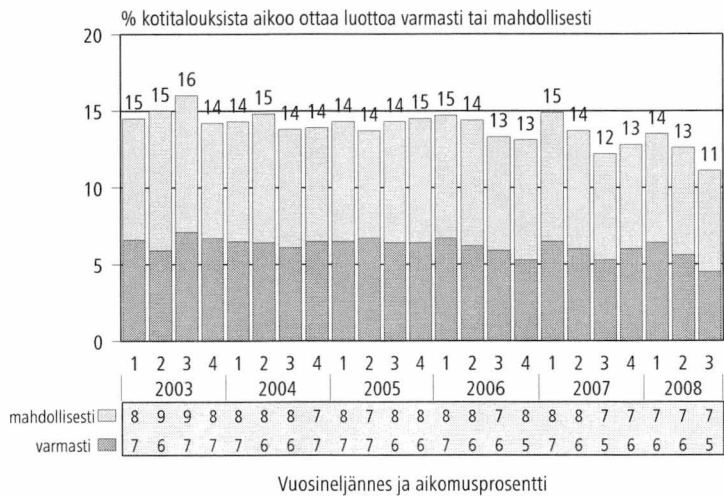
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

15. Aikooko talous ottaa luottoa

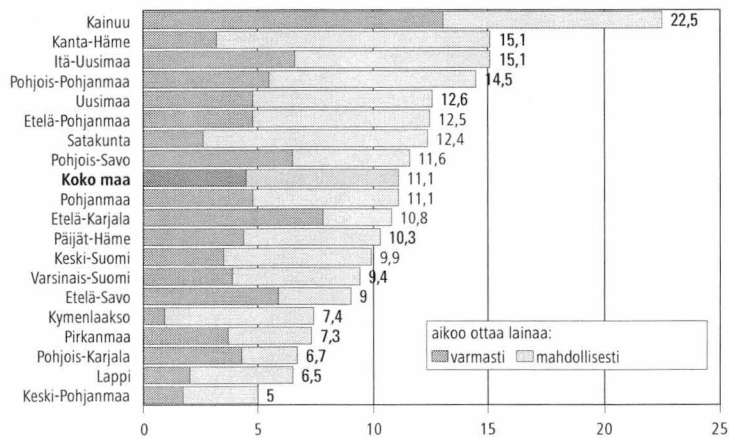
Seuraavien 12 kuukauden aikana

Luoton ottoaikomus ajankohdasta toiseen

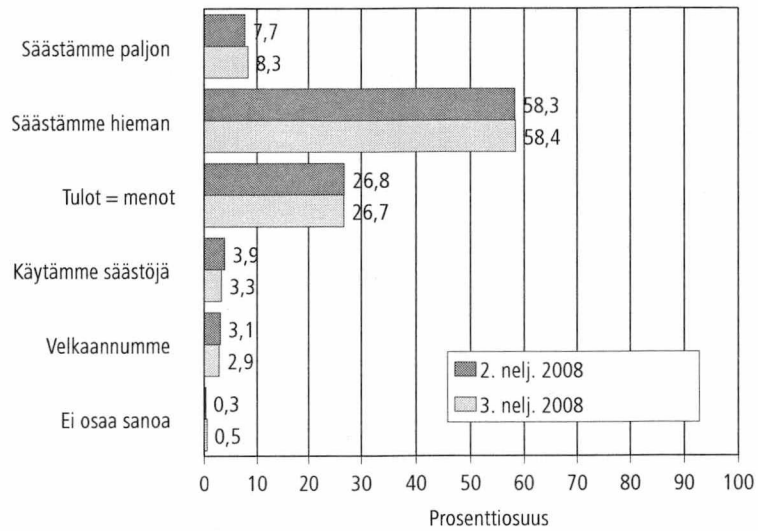
Luoton ottoaikomukset maakunnittain 3. neljännes 2008

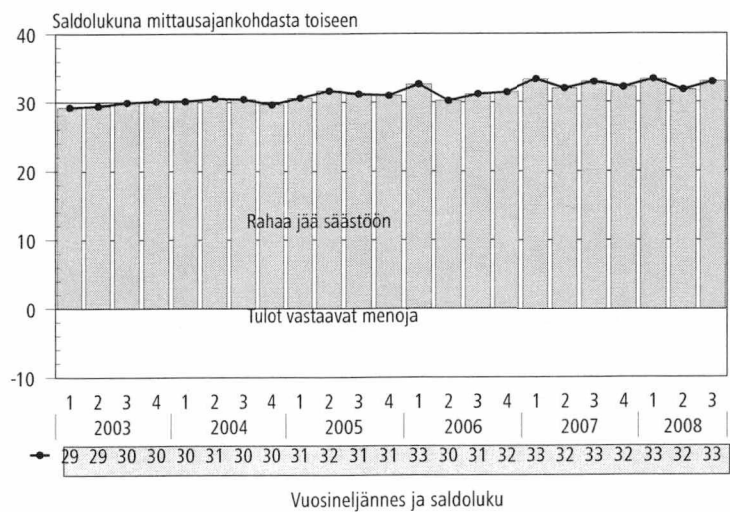
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

16. Kotitalouden rahatilanne

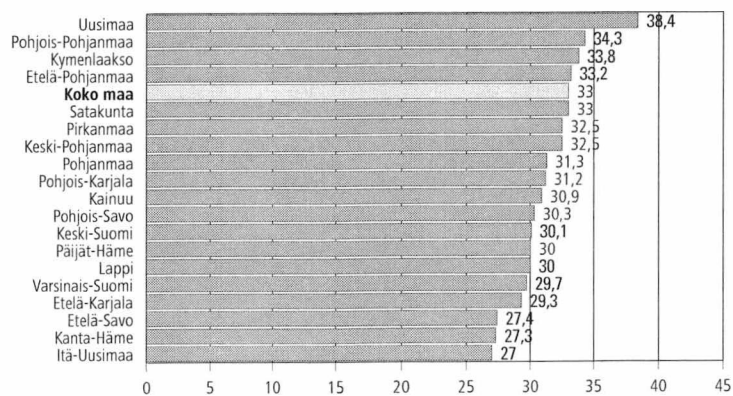
Mikä on nykyinen rahatilanteenne?

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

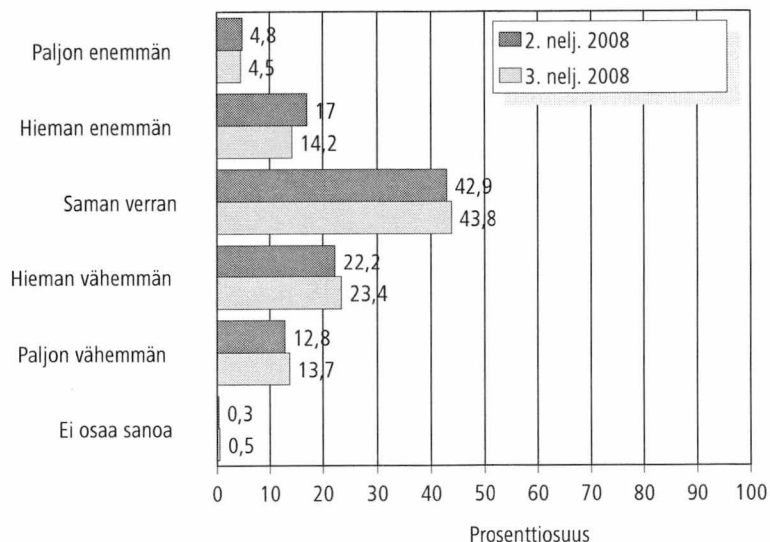
Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2008

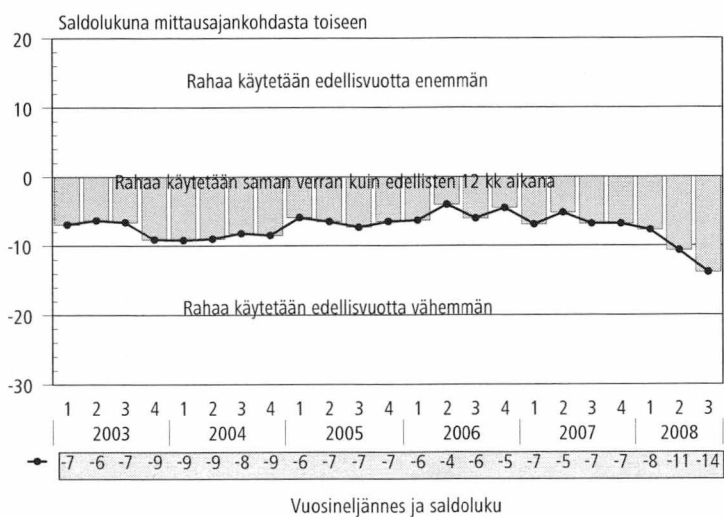
Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisuivaihtelun vuoksi.

17. Rahankäyttö kestotavaroihin

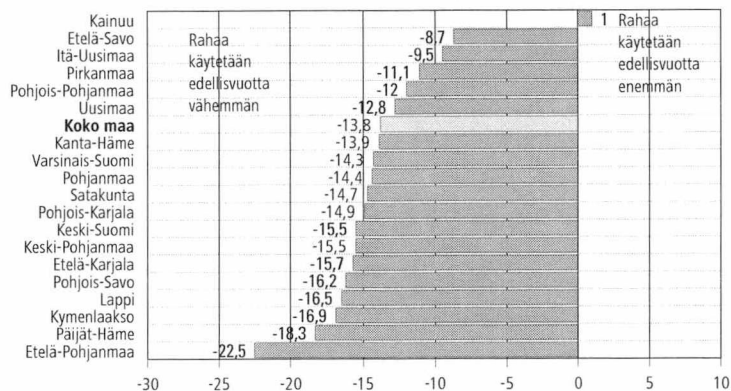
Paljonko rahaa käytätte kestotavaroihin seuraavien 12 kk aikana verrattuna edellisiin 12 kk?

Saldolukuna mittausajankohdasta toiseen

Saldoluvut maakunnittain 3. neljännes 2008

Itä-Uudenmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja erityisesti Ahvenanmaan luvut eivät ole haastattelujen pienen määrän takia yhtä luotettavia kuin muiden maakuntien luvut. Ahvenanmaan lukuja ei esitetä niiden suuren satunnaisvaihtelun vuoksi.

18. Joidenkin laitteiden yleisyys kotitalouksissa maakunnittain (touko- ja elokuu 2008 keskimäärin)

kuinka monella prosentilla kotitalouksista on käytettävissään:

Maakunta	Televisio	Kaapeli-tv/ satelliitti- antenni	Digisovitin/ digi-tv	Videonauhuri	DVD-laite	Kotiteatteri- järjestelmä	Videokamera	Digitaalika- mera	Tietokone
Uusimaa	88,6	54,2	85,0	56,9	60,1	23,0	27,0	71,6	86,2
Varsinais-Suomi	88,5	51,8	87,4	50,4	57,1	21,0	20,8	63,8	77,9
Satakunta	94,4	40,7	94,4	56,4	51,7	17,8	20,9	65,2	74,1
Kanta-Häme	92,5	56,7	89,0	46,8	57,1	21,4	15,9	45,5	64,6
Pirkanmaa	92,3	46,5	87,6	58,4	58,3	21,9	23,7	63,9	84,4
Päijät-Häme	88,2	59,3	87,5	61,8	56,8	23,1	24,7	50,7	74,4
Kymenlaakso	96,4	35,4	93,9	53,3	51,0	11,5	21,2	49,9	74,2
Etelä-Karjala	94,6	38,5	91,5	67,1	54,5	22,7	18,2	54,5	60,4
Etelä-Savo	93,3	40,7	90,1	52,7	47,3	15,6	27,9	60,9	66,1
Pohjois-Savo	90,9	39,6	88,9	62,5	51,0	18,3	21,4	63,7	76,9
Pohjois-Karjala	96,6	32,5	92,9	52,9	49,8	18,0	23,0	52,2	71,3
Keski-Suomi	91,1	43,4	89,9	61,5	59,3	16,2	17,5	68,7	85,8
Etelä-Pohjanmaa	89,2	26,1	88,3	58,1	58,6	16,9	19,0	61,5	74,1
Pohjanmaa	98,4	79,6	92,9	65,3	67,4	15,5	23,0	70,1	88,0
Keski-Pohjanmaa	99,1	52,5	99,1	65,3	78,0	36,2	25,3	75,0	87,0
Pohjois-Pohjanmaa	80,2	37,0	79,3	53,4	53,7	22,6	23,4	60,5	80,5
Kainuu	94,9	29,4	94,9	59,6	46,6	6,7	14,0	53,9	79,6
Lappi	83,7	38,5	78,5	48,5	47,6	23,0	24,5	46,8	78,8
Itä-Uusimaa	98,4	27,1	98,4	55,0	72,8	23,6	25,8	67,1	88,8
Koko maa	90,3	46,9	87,7	56,6	57,1	20,3	23,2	63,3	79,9

Maakunta	Kannettava tietokone	Kirjoitin	Internet- yhteys	Laajakaista- yhteys	Pelikonsoli	Lankapuhelin	Matka- puhelin	Kamera- puhelin	Henkilö- tms. auto
Uusimaa	57,4	57,0	84,3	79,0	23,2	32,6	99,4	70,6	70,8
Varsinais-Suomi	49,9	54,7	74,8	68,0	26,3	41,9	98,6	65,5	75,2
Satakunta	39,8	60,5	66,2	58,7	25,9	51,8	100,0	56,7	85,7
Kanta-Häme	35,7	40,6	66,3	60,1	23,0	33,8	97,9	53,0	70,2
Pirkanmaa	48,4	58,5	81,8	72,4	23,8	31,1	95,9	64,5	79,6
Päijät-Häme	41,4	49,5	70,6	65,4	28,7	32,6	98,1	59,7	79,5
Kymenlaakso	38,9	58,7	66,2	61,6	22,4	33,8	100,0	61,8	76,6
Etelä-Karjala	23,8	38,9	55,8	49,2	33,6	16,4	97,9	51,7	81,4
Etelä-Savo	41,1	49,5	65,2	55,2	17,9	16,3	99,0	58,0	84,8
Pohjois-Savo	41,5	58,7	73,5	66,8	23,9	24,1	99,4	60,8	82,6
Pohjois-Karjala	31,3	47,9	66,6	55,7	18,9	18,1	96,7	60,8	77,5
Keski-Suomi	49,1	64,5	80,7	72,6	23,4	22,3	100,0	68,4	86,7
Etelä-Pohjanmaa	40,5	60,9	65,5	50,6	22,0	44,4	100,0	66,2	88,8
Pohjanmaa	55,6	66,6	78,9	71,0	23,6	49,4	99,0	66,4	96,0
Keski-Pohjanmaa	48,5	76,4	87,0	72,7	34,0	25,9	100,0	81,3	89,4
Pohjois-Pohjanmaa	38,2	64,6	77,4	70,6	22,6	38,2	99,1	68,5	87,0
Kainuu	40,6	62,6	75,9	69,5	23,5	28,1	98,5	70,2	76,4
Lappi	35,0	59,2	75,1	64,6	18,6	20,0	97,4	63,7	84,2
Itä-Uusimaa	48,8	69,1	87,7	72,2	31,9	49,2	95,2	69,2	87,3
Koko maa	46,6	57,4	76,5	69,0	24,0	33,1	98,7	65,4	79,0

JULKAISUT

Kuluttajabarometrin tuloksista ilmestyvät Tilastokeskuksen
Tulot ja kulutus -sarjassa
seuraavat julkaisut:

Kuluttajabarometri-kuukausijulkaisussa esitetään laajasti tutkimuksen aikasarjatiedot noin kahden viikon kuluessa haastatteluista. Tuotenumero 3142.

Kuluttajabarometri maakunnittain -julkaisussa on tekstikatsaus keskeisistä tuloksista sekä graafiset esitykset tärkeimmistä muuttujista maakunnittain. Julkaisu ilmestyy neljännesvuosittain. Tuotenumero 3139.

Kuluttajabarometri: taulukot -julkaisussa esitetään tarkkaa tietoa kysymysten vastausjakaumista. Taustatietoina käytetään useita vastaajaa ja hänen kotitalouttaan kuvaavia muuttujia. Julkaisu ilmestyy kuukausittain. Tuotenumero 3145.

Julkaisuja toimitetaan myös sähköisessä PDF-muodossa (Acrobat Reader). Tilastokeskuksesta on tilattavissa kuluttajabarometrin muutakin taulukko- ja kuviomateriaalia.

Yhteystiedot

Tilastokeskus, myyntipalvelu
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi

Postitus
2 lk kirje

Port Payé
Finlande
126676

Suomen
Posti Oyj

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Tulot ja kulutus 2008
Inkomst och konsumtion
Income and Consumption

Lisätietoja – Förfrågningar – Inquiries:

Pellervo Marja-aho
(09) 1734 3349

Vastaava tilastojohtaja – Ansvarig statistikdirektör –
Director in charge:

Ari Tyrkkö

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute